

22.01.2019

Kokousaika 22.01.2019 15:30 - 18:47

Kokouspaikka Lautakunnan sali, Kansakoulukatu 3

Läsnä

Jäsenet

Sinnemäki, Anni
Rautava, Risto
Asko-Seljavaara, Sirpa
Heinäluoma, Eveliina
Hernberg, Kaisa
Hyttinen, Nuutti
Kaleva, Atte
Kivelä, Mai
Lovén, Jape
Modig, Silvia
Rantanen, Tuomas
Rissanen, Laura
Soininvaara, Osmo

apulaispormestari
varapuheenjohtaja

läsnä § 29-38, saapui klo 16:40

läsnä § 24-38, saapui klo 15:42

Muut

Aho, Mikko
Stauffer, Jaakko

Haapanen, Sami

Luomanen, Jussi

Manninen, Rikhard
Piimies, Marja
Putkonen, Reetta
Ravantti, Mikko
Mäntymäki, Heikki
Montell, Kristina
Sulkko, Katja
Lukin, Markus

Nummikoski, Milla

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
tekninen johtaja
läsnä § 22-30, poistui klo 18:02
tonttipäällikkö
läsnä § 22-28, poistui klo 16:31
kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu-
päällikkö
yleiskaavapäällikkö
asemakaavapäällikkö
liikenne- ja katusuunnittelupäällikkö
hallintopäällikkö
viestintäpäällikkö
vs. yksikön päällikkö
hallintosihteeri
ympäristöasiantuntija
asiantuntija
läsnä § 30
arkkitehti
asiantuntija
läsnä § 28

22.01.2019

	Rautio, Henri	ict-tukihenkilö läsnä § 22-27, poistui 16:05
Puheenjohtaja	Anni Sinnemäki	apulaispormestari 22-38 §
Esittelijät	Mikko Aho	kaupunkiympäristön toimialajohtaja 22-38 §
Pöytäkirjanpitäjä	Katja Sulkko	hallintosihteeri 22-38 §

22.01.2019

---

§	Asia	
22	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
23	Asia/2	Ilmoitusasiat
24	Asia/3	Länsi-Pasilassa olevien Radiokadun ja Ilmalankadun katusuunnitelmien hyväksyminen
25	Asia/4	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Nelli Ruotsalaisen ym. valtuustoaloitteesta koskien harrastus- ja liikuntapaikkojen intiimitilojen muuttamisesta kaikki sukupuolet huomioiviksi
26	Asia/5	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Johanna Nuortevan ym. valtuustoaloitteesta koskien koulujen pihojen kartoitusta ja tarvittavien parannusehdotuksien laatimista
27	Asia/6	Yleisillä alueilla olevien pysäköintiruutujen vuokraaminen sähköautojen latauspisteiksi
28	Asia/7	Vallilan pohjoisosan asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus (nro 12508) ja sen asettaminen nähtäville (sisältää liikennesuunnitelman)
29	Asia/8	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle kiinteistöstrategiasta
30	Asia/9	Kaupunkiympäristön toimialan ympäristöohjelma 2019–2021
31	Asia/10	Munkkiniemessä olevan Lapinmäentien katusuunnitelman hyväksyminen
32	Asia/11	Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle määrärahan siirrosta Hitas-osakkeiden ostoon vuonna 2018
33	Asia/12	Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mai Kivelän ym. valtuustoaloitteesta koskien terveyttä edistävän luonnon monimuotoisuuden lisäämisestä kaupunkiympäristössä
34	Asia/13	Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan hallinto- ja lakipalveluiden hallintopäällikön vahingonkorvauspäätöksestä 18.5.2018 (13 §) (Tapulikaupunki)
35	Asia/14	Hankintaoikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden rakennetun omaisuuden hallintopäällikön 22.11.2018 § 49 tekemästä Laakson yhteissairaalan lo-

22.01.2019

---

gistiikkasuunnittelua koskevasta hankintapäätöksestä

36	Asia/15	Kaupunkiympäristölautakunnan kokouksen peruuttaminen
37	Asia/16	Kaupunkiympäristölautakunnan alaisten viranomaisten ajalla 10.1.–16.1.2019 tekemien päätösten seuraaminen
38	Asia/17	Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)

§ 22

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunkiympäristölautakunta päätti valita pöytäkirjantarkastajaksi jäsen Atte Kalevan ja varatarkastajaksi jäsen Eveliina Heinälouman.

Käsittely

Kaupunkiympäristölautakunta päätti puheenjohtajan ehdotuksesta valita yksimielisesti pöytäkirjan tarkastajaksi Laura Rissasen sijasta Atte Kalevan.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunkiympäristölautakunta päättää valita pöytäkirjantarkastajaksi jäsen Laura Rissasen ja varatarkastajaksi jäsen Eveliina Heinälouman.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 23
Ilmoitusasiat

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti merkitä tiedoksi.

Kaupunginhallitus (Khs)

Khs 17.12.2018 § 816

Asuntotonttien varaaminen Rakennusliike Reponen Oy:lle ja Roslings Manor Gardensille asuntohankkeiden suunnittelua ja kumppanuuskaavoitusta varten (Vuosaari, Kurkimoisio)

HEL 2018-010240 T 10 01 01 00

[Pöytäkirja 17.12.2018](#)

Voimaan tullut asemakaava

Kaupunginkanslia

Kaupunginvaltuuston 1.2.2017 § 60 hyväksymä asemakaava ja asema-
kaavan muutos on tullut voimaan:

Lauttasaari, Kotkavuori, Vattuniemi, venesatama-alue, puisto-,
satama-, venesatama-, pysäköinti-, vesi- ja katualueet, muodostuu uusi
kortteli 31154 (piirustus nro 11040, Lohiapajanlahden alue). Aluetta ra-
jaavat mm. Pajalahdentie, Meripuistotie, Vattuniemenkatu sekä Vattu-
niemenranta ja Vattuniemenkuja, jotka osin kuuluvat alueeseen.

Kaupunginvaltuuston päätöksestä valitettiin. Helsingin hallinto-oikeus
on 3.10.2017 osin jättänyt tutkimatta ja osin hylännyt valitukset. Korkein
hallinto-oikeus päätöksellään 15.6.2018 ei ole myöntänyt valituslupaa.

HEL 2012-010052

Helsingissä 14.12.2018

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

22.01.2019

Asia/2

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 24

Länsi-Pasilassa olevien Radiokadun ja Ilmalankadun katusuunnitelmien hyväksyminen

HEL 2018-005143 T 10 05 02

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä seuraavat katusuunnitelmat:

- Radiokatu suunnitelmapiirustus nro 31064/1-4
- Ilmalankatu suunnitelmapiirustus nro 31064/1.

Lisäksi lautakunta päätti määrätä tämän katusuunnitelmien hyväksymispäätöksen tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Harri Verkamo, projektinjohtaja, puhelin: 310 37127
harri.verkamo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Suunnitelmaselostus nro 31064/1-4
- 2 Suunnitelmapiirustus nro 31064/1
- 3 Suunnitelmapiirustus nro 31064/2
- 4 Suunnitelmapiirustus nro 31064/3
- 5 Koostepiirustus nro 31064/4
- 6 Muistutus, Radiokadun katusuunnitelmaan
- 7 Muistutus, Radiokadun katusuunnitelmaan (julkaisuversio)

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Otteet

Ote
Asianosaiset

Otteen liitteet
Esitysteksti
Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Päätösehdotus

22.01.2019

Asia/3

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lähtökohdat ja tavoitteet

Suunnittelualue on nykyistä olemassa olevaa kokoojakatua. Katusuunnitelmat perustuvat voimassa oleviin asemakaavoihin nro 7850 (hyväksytty 9.4.1979), nro 8549 (hyväksytty 8.11.1982), nro 8760 (hyväksytty 7.10.1983), nro 11354 (hyväksytty 30.11.2005), nro 11444 (hyväksytty 14.6.2006) ja nro 11561 (hyväksytty 16.11.2011). Suunnittelun tavoitteena on mahdollistaa raitiotien rakentaminen Pasilankadulta Ilmalantorille. Suunnittelu perustuu liikenne- ja katusuunnittelupalvelun laatimaan liikennesuunnitelmaluonnokseen (Radiokadun raitiotiejärjestelyt).

Suunnitelma

Radiokatu

Radiokatu on nykyinen kokoojakatu. Katualueen leveys vaihtelee 17 metrin ja 30 metrin välillä. Ajouradan leveys vaihtelee 6,5 metristä 7 metriin. Ajouradan vieressä on koko matkalla pyöräkaistat molemmin puolin lukuun ottamatta pysäkkien kohtia. Pyöräkaistan viereen rakennetaan 2 metrin pysäköintikaista Pasilankadun ja korttelin 17051 tontti 4 välille. Raitiovaunuille ja linja-autoille rakennetaan 3 metriä leveät yhteiskäyttöpysäkit Uutiskadun ja Hannanportin välille.

Ilmalankatu

Ilmalankatu on nykyinen kokoojakatu. Katualueen leveys on 17 metriä. Ajouradan leveys on 7 metriä. Ajouradan eteläreunassa on 2,5 metrin pysäköintikaista ja sen vieressä 2 metrin pyörätie ja 2 metrin jalkakäytävä. Kadun pohjoisreunassa on 3,5 metrin jalkakäytävä.

Suunnitelmien tarkempi kuvaus ilmenee liitteenä olevasta suunnitelmaselostuksesta nro 31064/1-4 (liite 1). Koostepiirustus on liitteenä 5.

Kadut sopeutuvat asemakaavan mukaiseen ympäristöönsä ja täyttävät toimivuuden, turvallisuuden ja viihtyisyyden vaatimukset.

Vuorovaikutus

Katusuunnittelu on toteutettu ”Yhteinen kunnallistekninen työmaa” sopimuksen (7.3.2017) mukaisesti yhteistyössä sopimuksen osapuolten kanssa. Sopimuksen osapuolia ovat Helsingin kaupunki, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY), Helen Oy, Helen Sähköverkko Oy, Elisa Oyj, DNA Oyj, Telia Finland Oyj, Auris Kaasunjakelu Oy, Cinia Cloud Oy. Sopimuksen mukaisesti kukin sopimuksen allekir-

joittanut osapuoli sitoutuu suunnittelun aikana määrittelemään omat johtotarpeensa kohteessa ja tekemään omaa suunnittelua samanaikaisesti hankkeen etenemisen kanssa. Suunnittelun tavoitteena on aikaansaada rakennushankekohtaiset yhteiset ristiriidattomat suunnitelma-asiakirjat ja selostukset.

Katusuunnitelmaluonnokset ovat olleet esillä kaupunkiympäristön info- ja näyttelytila Laiturissa ja Helsingin kaupungin internetsivuilla 26.9.–9.10.2018 välisen ajan.

Katusuunnitelmat ovat olleet nähtävillä 7.11.–20.11.2018 välisen ajan. Suunnitelmien nähtävillä olosta on ilmoitettu kirjallisesti suunnittelualueen kiinteistöjen omistajille ja haltijoille.

Suunnitelmista on tehty yksi muistutus.

Muistutuksen käsittely (liite 6)

Muistutuksessa otetaan kantaa pysäkkijärjestelyihin ja esitetään pysäkkiä Radiokadulle Ison Pajan ja Radiokatu 9 väliin palvelemaan kaikkia käyttäjäryhmiä. Radiokadun ja Rahakamarinportin liittymän yhteyteen toivotaan uutta suojatietä suoraan kohti Rahakamarintoria. Radiokadun ja Rahakamarinportin raitiovaunuvaloja pidetään hyvänä, mutta niiden sijaintiin toivotaan muutosta sekä myös koko liittymän ohjaamista liikennevaloin toivotaan. Lisäksi muistutuksessa toivottiin nykyisten linja-autolinjojen säilymistä myös jatkossa.

Esittelijän vastaus muistutukseen

Katusuunnitelmassa esitetyt pysäkit on suunniteltu yhdessä HSL:n kanssa. Etelästä tullessa edellinen pysäkki on Pasilankadulla Halkopii-punkallion kohdalla. Pohjoiseen mentäessä seuraavat pysäkit ovat linja-autoille nykyiset pysäkit Ilmalankadulla ja raitiovaunulle päätepysäkki Ilmalantorilla. Esitetty pysäkkiväli tukee joukkoliikenteen nopeuttamista-voitteita ja mahdollistaa hyvän palvelutason alueella. Suunnittelualueen pysäkit toteutetaan raitiovaunujen ja linja-autojen yhteiskäyttöpysäkeillä. Rahakamarinportin liittymään esitetään nykytilanteen kaltaiset suojatiejärjestelyt liikennesuunnitelmaluonnoksen mukaisesti.

Uutta suojatietä nykyiseen nähden ei ole nähty tarkoituksenmukaiseksi. Nykyisen suojatien paikalle tehtävä uusi suojatie palvelee eri kulku-suuntia riittävästi. Ehdotettu uusi suojatie vaatisi pituutensa vuoksi väli-saarekkeita, eikä niitä ole mahdollista nykyisten katualueiden puitteissa tehdä.

Rahakamarinportin liikennemäärät ovat vähäisiä, jolloin sen ja Radiokadun liittymää ei ole tarpeen ohjata liikennevaloin. Raitiotieliikenteelle

22.01.2019

rakennetaan valo-ohjaus, jotta sen kulku omalta kaistalta sekaliikenteseen on sujuvaa.

Linjastoihin liittyvä toive on välitetty HSL:lle, jossa päätetään linja-autojen ja raitiovaunujen linjoista.

Muistutus ei aiheuta muutoksia laadittuihin katusuunnitelmiin.

Kustannukset ja aikataulu

Katusuunnitelmien rakennuskustannukset ovat yhteensä noin 3 800 000 euroa (alv. 0 %). Kustannukset jakautuvat kaduittain seuraavasti:

	euroa (alv. 0 %)	euroa/m² (alv. 0 %)
Radiokatu	3 500 000	189
Ilmalankatu	300 000	168

Katujen vuotuiset ylläpitokustannukset ovat noin 120 000 euroa (alv. 0 %).

Katujen rakentamiseen on varauduttu kaupunkiympäristölautakunnan talousarvioehdotuksessa vuodesta 2019 alkaen.

Hanke rahoitetaan talousarvion 8 03 30 70 Projektialueiden kadut / Uudet projektialueet ja muu täydennysrakentaminen sekä 8 01 02 10 Esi-rakentaminen.

Sovelletut säännökset

Maankäyttö- ja rakennuslaki 85 §, 62 §, 202 §, maankäyttö- ja rakennusasetus 41-43 §.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Harri Verkamo, projektinjohtaja, puhelin: 310 37127
harri.verkamo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Suunnitelmaselostus nro 31064/1-4
- 2 Suunnitelmapiirustus nro 31064/1
- 3 Suunnitelmapiirustus nro 31064/2
- 4 Suunnitelmapiirustus nro 31064/3
- 5 Koostepiirustus nro 31064/4
- 6 Muistutus, Radiokadun katusuunnitelmaan

22.01.2019

Asia/3

---

7 Muistutus, Radiokadun katusuunnitelmaan (julkaisuversio)

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Otteet

Ote
Asianosaiset

Otteen liitteet
Esitysteksti
Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Tiedoksi

Maanomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelu/Haapanen Sami
Hallinto- ja lakipalvelut, tietopalvelut/Stenfors Piia

§ 25

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Nelli Ruotsalaisen ym. valtuustoaloitteesta koskien har- rastus- ja liikuntapaikkojen intiimitilojen muuttamisesta kaikki suku- puolet huomioiviksi

HEL 2018-009104 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet -palvelukonaisuus vastaa kaupunkiympäristön rakentamisesta sekä käytettävyydestä. Kaupungin hallinnassa olevien kiinteistöjen tulee tarjota terveelliset ja turvalliset puitteet palvelujen asiakaslähtöiselle järjestämiselle. Kaupungin ensi vuonna julkaistavassa kiinteistöstrategiassa on myös yhtenä strategisena linjauksena määritelty tilankäytön tehostaminen, eikä tilojen kokonaismäärän tulisi kasvaa nykyisestä.

Tilankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon laki miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta, joka kieltää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvan syrjinnän. Kaupunki on toteuttanut sukupuoli-neutraalit wc-tilat muun muassa keskustakirjasto Oodissa ja Oulunkylän ala-asteen peruskorjauksessa, jossa sukupuolittain jaotellut ryhmäkäymälät muutettiin yksittäisiksi vessaeriöiksi. Esteettömyyssäännös myös takaa sen, että lähes kaikissa kaupungin tiloissa on jo nyt ainakin yksi sukupuolineutraali wc.

Intiimitilojen muuttaminen kaikki sukupuolet huomioiviksi voi johtaa kustannusvaikutuksiin. Wc- ja peseytymistilojen sekä pukuhuoneiden tilamuutoksia arvioidessa tulee huomioida tiloihin vaadittavat muutostyöt ja niistä syntyvät kustannukset. Wc-, pukuhuone- ja peseytymistilat sijaitsevat usein myös samassa rakenteellisesti erotetussa tilassa, sillä vesi- ja viemäriputkistot ja niitä käyttävät toiminnot ovat kustannussyistä tarkoituksenmukaista sijoittaa samaan osaan rakennusta. Toisaalta innovatiivisilla tilaratkaisuilla voidaan edistää intiimitilojen muuttamista kaikki sukupuolet huomioiviksi: esteettömät sukupuolineutraalit wc-tilat voidaan varustella niin, että ne toimivat myös peseytymistiloina ja näin palvelevat henkilöitä sukupuolesta ja sukupuolen ilmaisusta riippumatta. Kouluissa wc-tilat ovat taas usein yksittäisiä vessaeriöitä, joten uudelleenmerkinnöillä on mahdollista muuttaa wc-tilat kaikki sukupuolet huomioiviksi.

Kaupunkiympäristölautakunta pitää kannattavana aloitteessa ehdotettua kartoitusta, miten liikuntapaikkojen intiimitiloissa toteutuu sukupuolen moninaisuuden huomioiminen ja minkälaisilla muutostöillä ja kustannuksilla tilat voidaan muuttaa kaikki sukupuolet huomioiviksi.

Käsittely

Vastaehdotus:

Mai Kivelä: Kaupunkiympäristölautakunta pitää kannattavana aloitteessa ehdotettua kartoitusta, miten liikuntapaikkojen intiimitiloissa toteutuu sukupuolen moninaisuuden huomioiminen ja minkälaisilla muutostöillä ja kustannuksilla tilat voidaan muuttaa kaikki sukupuolet huomioiviksi.

Kannattaja: Silvia Modig

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Kaupunkiympäristölautakunta pitää kannattavana aloitteessa ehdotettua kartoitusta, miten liikuntapaikkojen intiimitiloissa toteutuu sukupuolen moninaisuuden huomioiminen ja minkälaisilla muutostöillä ja kustannuksilla tilat voidaan muuttaa kaikki sukupuolet huomioiviksi.

Jaa-äännet: 2

Sirpa Asko-Seljavaara, Nuutti Hyttinen

Ei-äännet: 10

Eveliina Heinäluoma, Atte Kaleva, Mai Kivelä, Jape Lovén, Silvia Modig, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara

Poissa: 1

Kaisa Hernberg

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi Mai Kivelän vastaehdotuksen äänin 10-2 (1 poissa).

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Lotta Hakanpää, projektiasiantuntija: 310 21397
lotta.hakanpaa(a)hel.fi

Liitteet

1 Ruotsalainen Nelli Aloite Kvsto 29082018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet -palvelukonaisuus vastaa kaupunkiympäristön rakentamisesta sekä käytettävyydestä. Kaupungin hallinnassa olevien kiinteistöjen tulee tarjota terveelliset ja turvalliset puitteet palvelujen asiakaslähtöiselle järjestämiselle. Kaupungin ensi vuonna julkaistavassa kiinteistöstrategiassa on myös yhtenä strategisena linjauksena määritelty tilankäytön tehostaminen, eikä tilojen kokonaismäärän tulisi kasvaa nykyisestä.

Tilankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon laki miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta, joka kieltää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvan syrjinnän. Kaupunki on toteuttanut sukupuoli-neutraalit wc-tilat muun muassa keskustakirjasto Oodissa ja Oulunkylän ala-asteen peruskorjauksessa, jossa sukupuolittain jaotellut ryhmäkäymälät muutettiin yksittäisiksi vessaeriöiksi. Esteettömyyssäännös myös takaa sen, että lähes kaikissa kaupungin tiloissa on jo nyt ainakin yksi sukupuolineutraali wc.

Intiimitilojen muuttaminen kaikki sukupuolet huomioiviksi voi johtaa kustannusvaikutuksiin. Wc- ja peseytymistilojen sekä pukuhuoneiden tilamuutoksia arvioidessa tulee huomioida tiloihin vaadittavat muutostyöt ja niistä syntyvät kustannukset. Wc-, pukuhuone- ja peseytymistilat sijaitsevat usein myös samassa rakenteellisesti erotetussa tilassa, sillä vesi- ja viemäriputkistot ja niitä käyttävät toiminnot ovat kustannussyistä tarkoituksenmukaista sijoittaa samaan osaan rakennusta. Toisaalta innovatiivisilla tilaratkaisuilla voidaan edistää intiimitilojen muuttamista kaikki sukupuolet huomioiviksi: esteettömät sukupuolineutraalit wc-tilat voidaan varustella niin, että ne toimivat myös peseytymistiloina ja näin palvelevat henkilöitä sukupuolesta ja sukupuolen ilmaisusta riippumatta. Kouluissa wc-tilat ovat taas usein yksittäisiä vessaeriöitä, joten uudelleenmerkinnöillä on mahdollista muuttaa wc-tilat kaikki sukupuolet huomioiviksi.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Nelli Ruotsalainen ja 14 muuta valtuutettua ovat tehneet 29.08.2018 seuraavan valtuustoaloitteen:

"Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Helsinki kartoittaa, miten sen ylläpitämien harrastus- ja liikuntapaikkojen intiimitiloissa toteutuu tasa-arvolain vaatimus sukupuolen moninaisuuden huomioimisesta. Kaupungin tulisi turvata jokaisen kaupunkilaisen mahdollisuus osallistua harrastus- ja liikuntatoimintaan sukupuolesta ja sukupuolen ilmaisusta riippumatta.

Esitämme lisäksi, että teetettävän kartoituksen perusteella laaditaan yhteenveto siitä, minkälaisilla muutostöillä ja kustannuksilla kaupungin harrastus- ja liikuntapaikoissa ylläpitämät pukeutumistilat, peseytymistilat ja vessat voidaan muuttaa kaikki sukupuolet huomioiviksi.

Tällaisia keinoja voivat olla sukupuolittamattomien wc-tilojen lisääminen erillisinä uusina tiloina tai olemassaolevien tilojen uudelleenmerkinnöillä sekä yksityisten pukukoppien lisääminen yhteisten pukuhuoneiden yhteyteen tai tilalle.

Kartoituksen yhteydessä tulisi myös selvittää, onko kaupungissa noudatettu valtuutettu Vuorjoen aloitepäätökseen (Kvsto 3.5.2016) kirjattua periaatetta, että kaupunki pyrkii sukupuolineutraaleihin wc-tiloihin menneillään olevissa sekä tulevaisuudessa korjaus- ja rakennushankkeissa."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 31.12.2018 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Lotta Hakanpää, projektiasiantuntija: 310 21397
lotta.hakanpaa(a)hel.fi

Liitteet

1 Ruotsalainen Nelli Aloite Kvsto 29082018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 26

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Johanna Nuortevan ym. valtuustoaloitteesta koskien koulujen pihojen kartoitusta ja tarvittavien parannusehdotuksien laatimista

HEL 2018-009103 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristön toimiala vastaa kiinteistöjen ulkoalueiden hoitamisesta ja valvomisesta, ja toimialan ylläpitopalvelun tehtäviin kuuluvat toimitilojen ylläpidon ja kiinteistönhoidon järjestäminen, valvonta ja kunnossapito. Kaupungin hallinnassa olevien kiinteistöjen tulee tarjota terveelliset ja turvalliset puitteet päivähoidon ja koulutuksen järjestämiselle.

Koulujen pihoja on pyritty kehittämään myös muun muassa vuosina 2012-2015 järjestetyssä Inspiroivat koulupihat ja -luokat osana laadukasta iltapäivätoimintaa -hankkeessa, jonka tarkoituksena oli luoda toimivia koulujen piharatkaisuja iltapäivätoiminnassa olevien lasten vapaan ja ohjatun ulkoliikunnan edistämiseksi. Liikkuva koulu -ohjelman tueksi vuosina 2015-2018 kehitettiin Lähiörahastohankkeena Aktiiviset koulupihat toiminnallisen koulupäivän tukena. Kaupunkiympäristön toimiala on myös antanut lausunnon Karhuvaara ym. valtuustoaloitteeseen koskien marjapensaiden ja hedelmäpuiden istuttamista koulujen, päiväkotien ja hoitolaitosten pihaille. Lausunnossa ehdotettiin pilottihankkeen järjestämistä, jossa esimerkiksi koulujen pihaille olisi mahdollista istuttaa marjapensaita ja hedelmäpuita piha-alueiden viihtyvyyden lisäämiseksi.

Vuoden 2019 talousarvioon on myös lisätty investointimäärärahoja 2,5 miljoonaa euroa liikuntapaikkarakentamiseen. Tarkoituksena on kehittää kymmentä koulupihaa liikkumiseen innostavaksi. Kunnostustoimenpiteistä tehdään aikataulutettu suunnitelma, jossa huomioidaan välitunti- ja oppituntien, iltapäivätoiminnan ja harrastuskäytön tarpeet sekä lasten, nuorten ja perheiden omatoimisen käytön edellytykset myös koulupäivien ulkopuolella.

Lautakunta toteaa, että tehdään kokonaiskartoitus koulujen pihojen varustelusta ja käytettävyydestä, jonka pohjalta voidaan tehdä suunnitelmia ja ratkaisuja kaikkien koulujen pihojen korjaamiseksi liikuntaan,

22.01.2019

Asia/5

leikkiin ja toimintaan kannustavaksi huomioiden kaiken ikäisten koululaisten tarpeet.

Käsittely

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Lautakunta toteaa, että tehdään kokonaiskartoitus koulujen pihojen varustelusta ja käytettävyydestä, jonka pohjalta voidaan tehdä suunnitelmia ja ratkaisuja kaikkien koulujen pihojen korjaamiseksi liikuntaan, leikkiin ja toimintaan kannustavaksi huomioiden kaiken ikäisten koululaisten tarpeet.

Kannattaja: Eveliina Heinäluoma

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Lotta Hakanpää, projektiasiantuntija, puhelin: 310 21397
lotta.hakanpaa(a)hel.fi

Liitteet

1 Nuorteva Johanna Aloite Kvsto 29082018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristön toimiala vastaa kiinteistöjen ulkoalueiden hoitamisesta ja valvomisesta, ja toimialan ylläpitopalvelun tehtäviin kuuluvat toimitilojen ylläpidon ja kiinteistönhoidon järjestäminen, valvonta ja kunnossapito. Kaupungin hallinnassa olevien kiinteistöjen tulee tarjota terveelliset ja turvalliset puitteet päivähoidon ja koulutuksen järjestämiselle.

Koulujen pihoja on pyritty kehittämään myös muun muassa vuosina 2012-2015 järjestetyssä Inspiroivat koulupihat ja -luokat osana laadukasta iltapäivätoimintaa -hankkeessa, jonka tarkoituksena oli luoda toimivia koulujen piharatkaisuja iltapäivätoiminnassa olevien lasten vapaan ja ohjatun ulkoliikunnan edistämiseksi. Liikkuva koulu -ohjelman

tueksi vuosina 2015-2018 kehitettiin Lähiörahastohankkeena Aktiiviset koulupihat toiminnallisen koulupäivän tukena. Kaupunkiympäristön toimiala on myös antanut lausunnon Karhuvaara ym. valtuustoaloitteeseen koskien marjapensaiden ja hedelmäpuiden istuttamista koulujen, päiväkotien ja hoitolaitosten pihaille. Lausunnossa ehdotettiin pilottihankkeen järjestämistä, jossa esimerkiksi koulujen pihaille olisi mahdollista istuttaa marjapensaita ja hedelmäpuita piha-alueiden viihtyvyyden lisäämiseksi.

Vuoden 2019 talousarvioon on myös lisätty investointimäärärahoja 2,5 miljoonaa euroa liikuntapaikkarakentamiseen. Tarkoituksena on kehittää kymmentä koulupihaa liikkumiseen innostavaksi. Kunnostustoimenpiteistä tehdään aikataulutettu suunnitelma, jossa huomioidaan välitunti liikumisen, oppituntien, iltapäivätoiminnan ja harrastuskäytön tarpeet sekä lasten, nuorten ja perheiden omatoimisen käytön edellytykset myös koulupäivien ulkopuolella.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Johanna Nuorteva ja 23 muuta valtuutettua ovat tehneet 29.08.2018 seuraavan valtuustoaloitteen:

"Me allekirjoittaneet esitämme, että Helsinki kartoittaa koulujen pihojen tarjontaa ja kartoituksen pohjalta laaditaan kehittämissuunnitelma, jotta kaikilla koulujen pihalla olisi toimintaan ja liikuntaan kannustavia rakennelmia ja esimerkiksi pihamaalauksia.

Helsingissä on koulujen pihoja, joissa ei ole muuta kuin asfalttia ja mahdollisesti hiekkakenttä. Olisi tärkeää, että esimerkiksi maahan tehtävillä maalauksilla kannustetaan leikkiin ja liikuntaan. Kaikilla koulun piha-alueilla olisi hyvä olla esimerkiksi keinu, kiipeilyteline ja koripallokori.

Helsingin koululaiset ovat tällä hetkellä hyvin eriarvoisessa asemassa keskenään ja monilla koulujen pihalla onkin erilaisia liikuntaan ja leikkiin kannustavia rakennelmia ja maalauksia. Tavoitteena kaupungissa pitäisi olla, että yhdenkään alakoululaisen lapsen ei tarvitsisi todeta: "Välitunnit on päivän tyhmintä aikaa. Koulun pihalla ei ole mitään tekemistä ja siellä on niin ahdasta, että ei voi edes leikkiä hippaa, kun törmää toisiin. Olisi tosi kiva, jos voisi välillä vaikka kiipeillä ja keinua tai jos meillä olisi vaikka hyppynaruja."

Liikunnan lisääminen koulupäiviin on keskeinen tavoite. On tärkeää, että koulujen pihat tukevat siihen, että välitunneilla on monipuolisia mahdollisuuksia leikkiin ja liikuntaan. Pihan varustelutason on vastattava

22.01.2019

Asia/5

koulujen oppilaiden määrää. Toimivat koulujen pihat ovat alueen lasten ja nuorten käytössä myös iltaisin ja viikonloppuisin ja siten parhaimmillaan tärkeä investointi lasten ja nuorten liikuntaan ja hyvinvointiin."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 31.12.2018 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Lotta Hakanpää, projektiasiantuntija, puhelin: 310 21397
lotta.hakanpaa(a)hel.fi

Liitteet

1 Nuorteva Johanna Aloite Kvsto 29082018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 27

Yleisillä alueilla olevien pysäköintiruutujen vuokraaminen sähköautojen latauspisteiksi

HEL 2018-012949 T 10 01 01 04

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä sähköautojen latauspaikkojen käyttöoikeuden luovuttamisessa noudatettavaksi seuraavat periaatteet:

- sähköautojen latauspaikkojen käyttöoikeuden luovuttaminen kanta-kaupungin alueella ratkaistaan tarjouskilpailulla, jossa valintaperusteena käytetään laatua ja hintaa.
- kaupunkiympäristön toimialan perimä vuokrataso sähköautojen latauspaikkojen maa-alueen käyttöoikeuden luovutuksesta ratkaistaan tarjouskilpailulla siten, että tarjoajilta pyydetään pysäköintiruutukohtainen hintatarjous, joka käsittää ruutukohtaisen vuosivuokran hinnan.
- sähköauton latauspaikkojen vaatimat maa-alueiden vuokrasopimukset tehdään kilpailuohjelmassa määritellyn mukaisesti seitsemän vuoden palvelusopimuskaudeksi, jota voidaan jatkaa valitun operaattorin kanssa enintään kolmeksi vuodeksi alkaen varsinaisen sopimuskauden päättymisestä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Iiro Grönberg, tiimipäällikkö, puhelin: 310 37192
iio.gronberg(a)hel.fi
Markku Leijo, asukas- ja yrityspalvelupäällikkö, puhelin: 310 34159
markku.leijo(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Helsingissä on vuodesta 2011 lähtien toiminut kaupunginjohtajan nimeämä sähköisen liikenteen työryhmä, joka koostuu eri virastojen edustajista. Työryhmän tehtävänä on ollut sähköistyvän autoliikenteen edistäminen ja ensivaiheen kehitystoimien koordinointi. Työssä on määritelty sähköautojen julkisen latausinfrastruktuurin suunnittelun ja toteutuksen periaatteet Helsingissä.

Helsingin kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti kaupunki myötävaikuttaa julkisten latauspisteiden syntymistä yleisille alueille kaupalliselta pohjalta. Tällöin kaupunki vuokraa toimijoille katutilaa lataustointia varten ja mahdollistaa toiminnan käynnistämisen, mutta ei osallistu latauspisteiden rahoittamiseen. Lataustoiminnasta ei peritä pysäköintimaksua.

Helsingin kaupunki on nyt käynnistämässä kilpailutusta sähköautojen julkisten latauspisteiden toteuttamisesta kantakaupungin alueella. Kilpailutettavat latauspistesijainnit on määritetty Helsingin kaupungin laatiman sähköautojen latauspisteiden yleissuunnitelman mukaisiin kohteisiin. Kaikki latauspistesijainnit on tarkoitettu julkisille latauspisteille, julkiseen käyttöön.

Päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi autokannan tulisi uudistua ja vaihtoehtoisia polttoaineita käyttävien ajoneuvojen määrä tulisi saada kasvamaan. Sähköautojen käytön edellytyksenä on latausmahdollisuuksien tarjoaminen. Toistaiseksi latauspistemarkkinat eivät ole kannattavaa liiketoimintaa, sillä sähköautojen määrä on vähäinen.

Helsingin kaupungin hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 6 kohdan mukaan kaupunkiympäristölautakunta päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää hallintaoikeutensa puitteissa maa-alueiden, tilojen ja laitteiden vuokralle antamisesta sekä muusta käyttöön luovuttamisesta kerrallaan enintään 10 vuoden ajaksi samoin kuin toistaiseksi, jos vuokrasuhde on sovittu päättyväksi enintään kuuden kuukauden kuluttua irtisanomisesta. Lisäksi hallintosäännön 10 luvun 1.3 §:n kohdan 1 mukaisesti toimialalautakunta päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranomaisen päättää hinnoista, maksuista, vuokrista ja korvauksista.

Sähköautojen latauspaikkojen käyttöoikeuden luovuttamiselle ei toistaiseksi ole vahvistettu yleisiä vuokrausperiaatteita tai taksaa, jota noudatetaan sähköauton latauspisteen viemän alueen käyttöoikeuden luovutuksessa. Sähköautojen latauspaikkojen operaattorit on tarkoitus kilpailuttaa alkuvuonna 2019 alkavalla kaupunkiympäristön toimialan järjestämällä kilpailulla. Lautakunnalle nyt esitettävässä päätösehdotuksessa on tarkoitus vahvistaa ne yleiset sähköautojen käyttöoikeuden luovu-

tuksessa noudatettavat periaatteet, jotka koskevat latauspaikan viemän maa-alueen hinnan muodostumista kilpailutuksen perusteella.

Latauslaitteiden sijoittamissopimukset

Kilpailutusta varten Helsingin kaupungin laatimasta sähköautojen latauspisteiden yleissuunnitelmasta on valittu 28 kohdetta, joista toimittaja saa valita 20 kohdetta. Kuhunkin kohteeseen on esitetty perusratkaisuna yhden latauslaitteen toteuttaminen, joka käsittää kaksi pysäköintiruutua. Perusratkaisussa yhden laitteen tulee sisältää kaksi erillistä latauspistoketta ja niiden tulee mahdollistaa kahden auton samanaikainen lataus toisistaan riippumatta.

Latauslaitteiden sijoittamisesta tehdään sijoitussopimus ja peritään kaupunkiympäristölautakunnan vahvistama taksa.

Latausaseman maa-alueen vuokra kilpailutetaan

Helsingin kaupunki järjesti elokuussa 2018 sähköautojen julkisten latauspisteiden kilpailuttamista koskevan markkinavuoropuhelun. Tilaisuudessa käytyjen keskustelujen antia on hyödynnetty kilpailutuksen valmistelussa.

Kaupunki ei osallistu yleisillä alueilla olevien, julkisten latausasemien rahoittamiseen, vaan kilpailuttaa lataustoimintaan tarvittavan pysäköintiruudun vuosivuokran. Valittu toimittaja laatii kohdekohtaiset rakennussuunnitelmat ja rakentaa latausasemat suunniteltuihin paikkoihin. Latausasemia operoidaan kaupungin kanssa tehtävän sopimuksen mukaisesti. Latausaseman toteuttaja sitoutuu tuottamaan latauspalvelua koko sopimuskauden ajan. Sopimuskausi on seitsemän vuotta, minkä jälkeen osapuolet voivat sopia sopimuksen jatkamisesta kolmella vuodella. Sopimuskauden päättyttyä maan pinnan alapuolelle sijoitetut rakenteet jäävät korvauksetta kaupungin omaisuudeksi.

Kilpailutettavan pysäköintiruudun koko on 2,5 x 5 m. Ruutuja ei ole tarkemmitattu. Tarjoajilta pyydetään ruutukohtainen hinta, joka käsittää ruutukohtaisen vuosivuokran hinnan. Maan vuokraan sisältyy alueen puhdistus, lumenajo ja pysäköinninvalvonta, josta sovitaan erillisellä valtakirjalla. Latausasemille varatut pysäköintiruudut jäävät kaupungin pysäköinninvalvonnan piiriin. Kaupunki vastaa liikennemerkkien toteuttamisesta. Lisäksi kaupunki huolehtii pysäköintiruutujen talvikunnossapidosta kaupungin omien, kullekin alueelle määriteltujen laatuvaatimusten mukaisesti. Kantakaupungissa jalkakäytävien hoidosta vastaa kiinteistön omistaja. Latauslaitteen ympäristön puhtaanapidon tasosta ja käytettävyyden varmistamisesta vastaa toimittaja. Latauspisteissä ei sallita mainoksia.

Operaattorin valinnassa painotetaan latauspalvelun laatua

Toimittajan valinta ratkaistaan pääosin laadullisin kriteerein. Toimittajan valinnassa painotetut osa-alueet pisteytetään neuvottelun ja Power-Point-esityksen perusteella syntyneen kokonaiskuvan perusteella. Arvioinnissa painotus on hinnan osalta 10 % ja laadun osalta 90 %. Toimittajan valintaan osallistuu vähintään kolme kaupungin edustajaa, jotka muodostavat yhteisen näkemyksen valittavasta toimittajasta.

Helsingin kaupunki tekee valitun operaattorin kanssa sähköautojen lataustoiminnasta sopimukset, joissa sovitaan muun muassa ajoneuvon sähkölatauksen vaatimien alueiden vuokrauksesta, alueen kunnossa- ja puhtaanapitovastuista sekä pysäköinninvalvonnasta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Iiro Grönberg, tiimpäällikkö, puhelin: 310 37192
iiro.gronberg(a)hel.fi
Markku Leijo, asukas- ja yrityspalvelupäällikkö, puhelin: 310 34159
markku.leijo(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

KYMP, PaLu, kunnallinen pysäköinninvalvoja, Kaija Kossila
KYMP, PaLu, alueiden käyttö- ja valvontayksikkö, Iiro Grönberg
KYMP, Maka, liikenne- ja katusuunnitteluyksikkö, Reetta Putkonen
KYMP, MaKa, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu, kaupunkitila ja verkostot, Juhani Sandström
KYMP, HaTu, hallinto- ja lakipalvelut, Markku Nyssölä

§ 28

Vallilan pohjoisosan asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus (nro 12508) ja sen asettaminen nähtäville (sisältää liikennesuunnitelman)

HEL 2015-002907 T 10 03 03

Hankennumero 5317_1

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti

- asettaa 22.1.2019 päivätyn asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12508 julkisesti nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti. Asemakaava koskee 22. kaupunginosan (Vallila) osaa korttelia 22586 sekä puistoaluetta ja asemakaavan muutos koskee 22. kaupunginosan (Vallila) korttelin 22556 tonttia 2, korttelin 585 tontteja 1, 7, 12, 13 ja 14, korttelin 22586 tonttia 4 sekä katu- ja puistoalueita ja 24. kaupunginosan (Kumpula) puistoaluetta
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet esitettyihin mielipiteisiin ja kannanottoihin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Sörnäistenkatu 1, sekä internetsivuilla: Päätöksenteko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

- että asemakaavoituspalvelu pyytää ehdotuksesta tarvittavat lausunnot
- valtuuttaa asemakaavoituspalvelun tekemään ehdotukseen vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia, jotka eivät olennaisesti muuta ehdotuksen sisältöä
- kehottaa asemakaavoituspalvelua laskuttamaan hakijoilta kaavan hyväksymisen jälkeen kaavan laatimis- ja käsittelykustannukset seuraavasti:
  - AVA-Instituutin Säätiö / Pohjola Rakennus Oy Uusimaa: 8 000 euroa
  - Kiinteistö Oy Osakunta: 5 000 euroa

Samalla lautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12508 hyväksymistä, mikäli ehdotuksesta ei tehdä maankäyttö- ja rakennuslain 65 §:n mukaisia muistutuksia eivätkä ehdotuksesta annetut lausunnot anna aihetta asian käsittelemiselle uudelleen kaupunkiympäristölautakunnassa.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli arkkitehti Milla Nummikoski. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Milla Nummikoski, arkkitehti, puhelin: 310 37477
milla.nummikoski(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12508 kartta, päivätty 22.1.2019
- 4 Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12508 selostus, päivätty 22.1.2019
- 5 Liikennesuunnitelma (nro 6805) / 22.1.2019
- 6 Tilastotiedot
- 7 Vuorovaikutusraportti 22.1.2019
- 8 Osa päätöshistoriaa (2)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Kustannusten osalta Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto

Otteet

Ote
Hakijat

Ne mielipiteensä esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaavan muutos koskee aluetta, joka sijaitsee itäisen kantakaupungin pohjoislaidalla. Kaavamuutosalueeseen kuuluu Mäkelänrinteen uintikeskuksen tontti, opiskelija- ja asuinkerrostalojen alue (Rautalammintie–Karstulantie–Sammatintie) sekä Vallilanpuisto ja osia Vallilanlaakson puistoalueesta.

Kaavaratkaisu mahdollistaa uintikeskuksen laajentamisen sekä uusien asuinkerrostalojen ja yleisen pysäköintilaitoksen rakentamisen. Mäkelänrinteen uintikeskuksen tontille sijoitetaan uusi laajennusosa sekä huoltoluiskan sisäänajorakennelma. Karstulantie 4–6 rakennus on esitetty purettavaksi ja tilalle rakennettavaksi kaksi uutta asuinrakennusta. Karstulantien/Sammatintien varrelle osittain Vallilanrinteeseen on suunniteltu muodostettavaksi uusi tontti, jolle sijoittuu kolme uutta asuinrakennusta. Vallilanpuiston hiekkakentän alle suunnitellaan yleistä pysäköintilaitosta. Rautalammintie 3 ja 5 tonttien osista muodostettavalle uudelle tontille suunnitellaan uutta asuinrakennusta opiskelijoille.

Asemakaavan muutos perustuu laajemmalle Vallilan pohjoisosan alueelle tehtyyn kokonaistarkasteluun, jonka tarkoituksena on tiivistää alueen kaupunkirakennetta yleiskaavan tavoitteiden mukaisesti sekä parantaa alueen julkista ulkotilaa ja kävelyliikenteen reitistöä. Täydennysrakentamisen yhtenä päätavoitteena on alueen sosiaalinen eheyttäminen tasapainottamalla asuntojen hallinta- ja rahoitusmuotoja sekä asuntotyyppejä. Suunnitelmissa aluetta täydennetään vanhan Vallilan kaupunkirakenteeseen ja henkeen sovittaen. Alueelle on suunnitteilla useita rakennushankkeita ja haettu useita kaavamuutoksia, joista Mäkelänrinteen urheilukampuksen asemakaava ja asemakaavamuutos on tullut voimaan 31.10.2018.

Kaavaratkaisun myötä alueen kaavoitettu kerrosala (rakennusoikeus) kasvaa 19 900 k-m². Asuinrakennusten rakennusoikeus kasvaa 15 850 k-m² ja urheilurakennusten 2 900 k-m². Toteutunutta kerrosalaa poistuu 3 120 k-m². Rakennusoikeudesta laskettuna (ei sisällä teknisiä ja yhteistiloja) asuinrakennusten korttelialueiden keskimääräinen tonttitehokkuus on 1,59 ja urheilurakennusten korttelialueen tonttitehokkuus 0,76. Asukasmäärän lisäys on noin 480 henkeä. Yleinen pysäköintilaitos mitoitetaan 170 autolle.

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piir.nro 6805), jonka mukaan uintikeskuksen tontilta varataan alueen osat yleiselle jalankululle ja pyöräilylle johtaen Vallilanlaaksosta Mäkelänkadul-

le/Mäkelänkadun ylittävälle sillalle. Mäkelänkadun ylittävä yhteys on pääpyörätieyhteys, jonka rakentamisessa tulee pyrkiä laadukkaaseen toteutukseen ja jonka tavoitejärjestelyt on esitetty suunnitelmassa. Vallilanlaakson puistoalueelta on osoitettu puistotie yleiselle jalankululle ja pyöräilylle (Vallilantaival). Sammatintien katulinjausta siirretään Sammatintie 12 kohdalla. Kadun eteläpuolelle ja pohjoispuolisille osille, joissa pelastuskaluston nostopaikalle ei ole tarvetta, voidaan sijoittaa kadunvarsipysäköintiä. Uusia ja nykyisiä jalankululle, pyöräilylle sekä huollolle varattuja yhteyksiä sijaitsee Karstulantie 8 tontilla sekä Karstulantien/Sammatintie ja Rautalammintie 3 ja 5 uusilla muodostettavilla tonteilla. Vallilanpuiston alle sijoittuvaan pysäköintilaitoksen sisäänajo sijoitetaan Kangasalantielle.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että maankäyttöä tehostetaan jo rakennetulla alueella ja luodaan kantakaupunkimaisen tiiviisti rakennettua ympäristöä. Tonttien kehittämisen ja täydennysrakentamisen yhteydessä parannetaan alueen julkisia ulkotiloja, katutilaa ja kävelyliikenteen reitistöä. Uuden rakentamisen myötä Vallilanlaakson puistoalueen rajausta muutetaan ja puiston reuna-alueita käsitellään uudelleen.

Merkittävimmät kaupunkikuvalliset muutokset tapahtuvat erityisesti Vallilanlaakson rinnealueella, jossa uudet rakennukset asettuvat kauko- maisemassa näkyväksi osaksi kantakaupungin reunan rakennusrivistöä, sekä liittyen Karstulantie 4–6 uusiin, korkeutensa vuoksi kaukaa näkyviin rakennuksiin. Myös alueen sisäiset näkymät muuttuvat uuden rakentamisen myötä.

Karstulantie 4–6 pohjakerrokseen toteutetaan liiketilaa vähintään 120 k-m², johon voi sijoittua yritystoimintaa ja/tai palveluja. Yleinen pysäköintilaitos voi palvella alueen taloyhtiöitä tai yksittäisiä asukkaita tulevasta toimintamallista riippuen.

Alueellisesti väestöpohjan kasvattaminen tuo uusia asiakkaita alueen palveluille.

Helsingin kaupunki omistaa täydennettävät tontit ja muut rakennettavaksi esitetyt maa-alueet. Kaavaehdotus on laadittu tontinhaltijoiden hakemusten johdosta ja kaavaratkaisun sisältö neuvoteltu hakijoiden kanssa.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Nyt laadittu kaavaratkaisu on Helsingin yleiskaavan (2016) mukainen.

Karstulantien/Sammatintien ympäristö ja Vallilanpuisto:

Kaupunginhallitus päätti 8.5.2017 varata Pohjola Rakennus Oy Uusi-maalle alueen, joka muodostuu tontista 22585/13 sekä osista tontteja 22585/1 ja 14, ja alueen, joka muodostuu osasta tonttia 22556/2 ja 22585/1 sekä osista asemakaavan mukaisia katu- ja puistoalueita 22K ja 22P (91-410-2-13) kumppanuuskaavoitusta ja asuntohankkeiden suunnittelua varten, sekä alueen, joka muodostuu osasta puistoaluetta P101 (91-22-9903-101), pysäköintilaitoksen suunnittelua varten 31.12.2019 saakka. Päätöksessä esitetään useita ehtoja suunnitteluva-raukselle koskien muun muassa suunnittelua, kustannuksia ja asunto-
jen hallintatyyppejä.

Rautalammintie 3 ja 5:

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 16.5.2017 hyväksyä Kiinteistö Oy Rautalammintie 5 :n ja Kiinteistö Oy Osakunnan asemakaavaa nro 5571 ja asemakaavaa nro 9035 koskevan poikkeamishakemuksen päätöksessä mainituin ehdoin.

Kaupunginhallitus päätti 19.3.2018 varata Helsingin kaupungin 22. kau-punginosan (Vallila) korttelin nro 22585 suunnitellun tontin 17 valtion tukemien opiskelija-asuntojen suunnittelua varten 31.12.2019 saakka Kiinteistö Oy Rautalammintien Huipulle.

Kaupunginvaltuusto oikeutti 16.5.2018 kaupunkiympäristölautakunnan vuokraamaan Helsingin kaupungin 22. kaupunginosan (Vallila) korttelin nro 22585 suunniteltu tontti (AKS) 17 lautakunnan määräämästä ajan-kohdasta alkaen 31.12.2080 päätöksessä mainituin ehdoin.

Uintikeskuksen ympäristö:

Vallilanlaakson puistoalueen osaa koskee Vallilanlaakson raitiotien asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus (nro 12531, Kaupun-kiympäristölautakunta 21.8.2018) ja liikennesuunnitelma. Nähtävillä-olon jälkeen kaavaehdotuksen rajausta on muutettu siten, ettei päälle-käisyyttä Vallilan pohjoisosan asemakaava- ja asemakaavan muuto-sehdotuksen kanssa tule.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Kaavamuutosalueen asuntola- ja asuinrakennuksista muodostuva ra-kennuskanta on syntynyt pääasiassa 1960-luvun kaupunkiuudistuksen myötä. Alueen rakentaminen koostuu kahdeksankerroksisista pisteta-loista ja 3–8-kerroksisista usean porrashuoneen lamellitaloista. Vallilan-laakson reunalle on vuonna 1987 rakennettu matala opiskelijakerrosta-lo, joka rajaa osaltaan pistetalojen korttelialuetta erottaen sen puisto-alueesta. Mäkelänrinteen julkisten palveluiden korttelialueella rakennuk-set sijaitsevat tonteilleen melko vapaasti sijoiteltuna, uintikeskus vuo-

delta 1999 sijaitsee tontilla poikittain suhteessa Mäkelänkatuun. Alueen ulkotilat koostuvat nykyisellään katu-, puisto- ja piha-alueista sekä laajoista pysäköintikentistä.

Alueella on voimassa useita asemakaavoja vuosilta 1940–1997 ja se käsittää lisäksi asemakaavoittamattoman alueen osan Vallilanlaaksossa.

Helsingin kaupunki omistaa alueet. Kaavaratkaisu on tehty kaupungin aloitteesta ja hakemuksien johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijoiden kanssa.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttaminen edellyttää johtosiirtoja sekä katujen ja yleisten alueiden muutoksia. Tarkempi kustannusjako sovitaan hankkeiden kanssa käytävissä jatkoneuvotteluissa.

Alustavasti kaupungille voidaan arvioida kohdistuvan kustannuksia seuraavasti:

Katu- ja puistoalueiden muutostyöt	0,5 milj. €
Johtosiirrot	1,0 milj. €

Pysäköintilaitoksen toteuttamisen yhteydessä tarvittavia johtosiirtoja ei ole sisällytetty kustannusarvioon. Lisäksi asemakaavan toteuttaminen edellyttää mm. uusia porrasyhteyksiä ja puistoteiden muutoksia. Näistä kustannuksista vastaavat hankkeet ja ne täsmentyvät hankkeiden jatkosuunnittelun yhteydessä.

Kaupungille kohdistuu tuloja tonttien rakennusoikeuden myymisestä ja vuokraamisesta.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluaikana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluaikana saaduista viranomaisten kannanotoista ja osallisten mielipiteistä sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen lisäksi seuraavien viranomaistahojen kanssa:

- Helen Oy
- Helen Sähköverkko Oy

- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala (kaupunginmuseo)
- pelastuslaitos
- kaupunkiympäristötoimiala (ent. kiinteistöviraston geotekninen osasto, ent. kiinteistöviraston tilakeskus, ent. kiinteistöviraston tonttiosasto, ent. rakennusvirasto, ent. ympäristökeskus)

Viranomaisten kannantotot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat rakennettuihin kaukolämpö- ja vesi-johtoihin ja viemäreihin sekä uusiin johtotarpeisiin, sähköaseman sijoittamiseen alueelle, Mäkelänkadun ilmanlaatuun ja meluhaittaan, alueen rakennusten kulttuurihistoriallisiin arvoihin, näkymiin ja kaupunkikuvaan, alueen maaperään ja maanalaisiin rakenteisiin, asuntotuotannon lisäämiseen ja hintatasoon sekä kerrostalotuotantoon alueella, yleiselle jalankululle ja pyöräilylle varattujen alueiden sijoittamiseen, Vallilanlaakson arvokkaaseen lintukohteeseen sekä ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen huomioon ottamiseen valmistelussa hulevesien hallinnan ja uusiutuvan energiantuotannon osalta. Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavatyössä siten, että teknisistä tilavarauksista, melusuojauksesta ja ilmanvaihdosta, yleiselle jalankululle ja pyöräilylle varattujen alueiden sijoittamisesta ja toteutuksen laatutasosta, uudisrakentamisen sijoittamisesta, arkkitehtuurista ja toteutuksen laatutasosta, hulevesien huomioon ottamisesta sekä uusiutuvan energian tuotannon mahdollistamisesta määrätään kaavaehdotuksessa.

Mielipiteet

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat muun muassa rakentamisen tyyppiin, määrään ja sijoitteluun, pysäköintiin, liikennemäärään ja liikenneyhteyksiin sekä alueen toimintoihin ja palveluihin. Alueen täydennysrakentamisen tutkimista pidettiin hyvänä. Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että rakentamisen määrää ja rakennustyyppejä on tarkistettu asuinrakennusten osalta, pysäköintilaitokseen on tutkittu vaihtoehtoja ajoreittiä Karstulantieltä ja Vallilanpuiston toimintoja ja peruskorjausta on suunniteltu alustavalla tasolla. Rakentamisen sovittamista alueelle ja laatutasoa ohjataan useilla määräyksillä.

Kirjallisia mielipiteitä koskien laajemman alueen kehittämistä saapui 20 kpl. Kaavamuutoksen kohteena olevia tontteja koski näistä yhteensä 19 kpl.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Jatkotoimenpiteet

Asemakaavoituspalvelu pyytää kaavaehdotuksesta lausunnot seuraavilta tahoilta:

- Helen Oy
- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
- sekä muut mahdolliset tahot

Kaupunki käynnistää kaupunginhallituksen 9.6.2014 (§ 685) tekemän päätöksen mukaisen maankäyttösopimusmenettelyn yksityisten maanomistajien kanssa.

Kaavaratkaisun hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Milla Nummikoski, arkkitehti, puhelin: 310 37477
milla.nummikoski(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12508 kartta, päivätty 22.1.2019
- 4 Asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotuksen nro 12508 selostus, päivätty 22.1.2019
- 5 Liikennesuunnitelma (nro 6805) / 22.1.2019
- 6 Tilastotiedot
- 7 Vuorovaikutusraportti 22.1.2019
- 8 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Mieliopidekirjeet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Kustannusten osalta Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto

Otteet

Ote

Otteen liitteet

22.01.2019

Asia/7

Hakijat

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Hallintovalitus, tavallinen tiedoksianto

Ne mielipiteensä esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia/Villeneuve, Lindén, Liisanantti
Kymp/Hatu/Koski (laskutus)

22.01.2019

Asia/8

§ 29

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle kiinteistöstrategiasta

HEL 2018-012640 T 00 01 01

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian kahdeksi viikoksi pöydälle.

Käsittely

Pöydällepanoehdotus:

Anni Sinnemäki: Pyydän asian pöydälle kahdeksi viikoksi.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Hannu Kurki, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36285
hannu.kurki(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle Helsingin kiinteistöstrategiasta seuraavan lausunnon:

Kiinteistöstrategian tavoitteena on ohjata kaupungin toimitilakannan ja sen hallintaan liittyvien käytäntöjen kehittämistä. Se on tarkoitettu yhteiseksi tiekartaksi kaikille, joiden tehtävänä on pitää huolta siitä, että kaupunkilaiset saavat palveluja tarkoituksenmukaisissa tiloissa. Kaupungilla ei ole ollut aiemmin kiinteistöstrategiaa.

Kaupunkiympäristölautakunta pitää tärkeänä, että kaupungilla on kiinteistöstrategia, joka linjaa kehittämisen tavoitteita. Strategian painopistealueita ovat toimitilojen aktiivisen omistajapolitiikan lisäksi hiilineutraali Helsinki 2035, sisäilmaongelmien ratkaiseminen, toimitilojen hankintaprosessin nopeuttaminen, kaupungin tilojen asukaskäytön edistäminen, tilojen väliaikaiskäytön kehittäminen ja arvokäytön hallinnan kehittäminen sekä sisäisen vuokrajärjestelmän uusiminen.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että kaupungin kiinteistöomaisuus on merkittävä varallisuuserä, jota on hoidettava hyvin. Suoraan omistettujen toimitilarakennusten jälleenhankinta-arvo on noin kahdeksan miljardia euroa. Kaupunki hankkii toimitiloja omaa palvelutuotantoa varten.

Helsinki on kehittyvä ja nopeasti kasvava kaupunki. Myös palvelujen käyttötavat muuttuvat. Tämän vuoksi myös kaupungin tuottamien palvelujen tilatarpeet ovat nopeassa muutoksessa. Keskeistä on, että kaupunki pystyy tarjoamaan palveluilleen terveelliset ja turvalliset tilat, joissa kaupunkilaisia voidaan palvella asiakaslähtöisesti.

Tilahankintaprosessin kehittämisen tavoitteena on aiempaa nopeampi ja joustavampi toiminta, jotta muuttuviin tilatarpeisiin kyettäisiin vastamaan nykyistä sujuvammin. Palvelutoimintojen jatkuva kehitys ja tehostuminen sekä digitalisoituminen merkitsevät sitä, että myös tilankäytön tarpeet muuttuvat. Tulevaisuudessa yhä tärkeämpi merkitys on esimerkiksi sillä, miten hyvin tilat edistävät tiedonkulkua ja avoimuutta.

Kaavoituksen ja maankäytön kannalta ennakoivan tilaprosessin kehittäminen on tärkeää, jotta kaavoituksen ja maankäytön suunnittelulla ja niihin liittyvillä toimilla voidaan varmistaa toimitilojen toteutusedellytykset. Tämä voi tavanomaisen kaavatyön lisäksi tarkoittaa konkreettisesti esimerkiksi ennalta tehtävää kartoitusta palvelijonkirakennusten sijoituspaikkamahdollisuuksista eri alueille. Tällöin tarpeen ilmaantuessa soveltuva sijaintipaikka olisi vähintään alustavalla tasolla tiedossa.

Lisäksi ennakoivan tilaprosessin on pystyttävä kattamaan myös kiinteistöt, joille kaupungilla ei ole omaa käyttöä. Näiden kiinteistöjen realisointi, kuten purkaminen tai myynti, edellyttää usein kiinteistöjen kehittämistä ja palveluverkon laajempaa alueellista tarkastelua, jotta vapautuvien kiinteistöjen maankäytön kehittämispotentiaali voidaan hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla. Toimitilojen omistajapoliittisissa linjauksissa mainitut laadittaviksi tulevat tiloista luopumisen periaatteet linkittyvät näin ollen vahvasti myös yleisemmin maankäytön suunnitteluun.

Kaupunkiympäristölautakunta toteaa, että Helsingin kaupunki on vastuullinen kiinteistönomistaja. Helsingin tavoitteena on olla hiilineutraali kaupunki vuoteen 2035 mennessä. Tilojen osalta se tarkoittaa sitä, että yksi tilojen kehittämisen keskeisistä tavoitteista on energiatehokkuuden lisääminen.

Vastuulliseen omistajuuteen kuuluu myös se, että kaupunki pitää huolta tilojen esteettömyydestä. Tilojen on oltava kaikkien kaupunkilaisten käytettävissä. Tilamuutosten yhteydessä huomioidaan asukaskäytön erityistarpeet. Kiinteistöstrategia edistää kaupungin asukastilojen käyt-

töä ja sen linjaukset toteuttavat kaupunginhallituksen 18.8.2018 tekemiä päätöksiä tilojen asukaskäytön periaatteista.

Maankäytön ja kaupunkirakenteen näkökulmasta kaupungin tilojen avaamiseen asukaskäyttöön tähtääviä toimenpiteiden lisäksi tulee myös huomioida toimitiloihin liittyvät ja niitä palvelevat piha-alueet.

Maankäytön ja kaupunkirakenteen näkökulmasta kivijalkaliiketilat ovat osa elävää ja monimuotoista kaupunkirakennetta. Usein tilat voivat muodostua aluerakentamisen alkuvaiheessa taloudelliseksi rasitteeksi. Tilanne voi kuitenkin muuttua ajan kuluessa ja alueen kehittymisen myötä. Heikosti vuokrattavien kivijalkaliiketilojen osalta kiinteistöstrategiassa esitetään selvitystä niiden kehittämiskeinoista.

Kaupunkiympäristölautakunnan mielestä tilojen omistaminen ei ole itseisarvo, vaan tavoitteena on tilojen tehokas oikea-aikainen tarjonta ja käyttö kaupungin eri tarpeisiin kustannustehokkaimmalla tavalla. Omistajapolitiikassa tilojen omistamista on tarkasteltu aikaisempaa kriittisemmin. Omistamiseen liittyvät riskit ovat kasvaneet johtuen tilatarpeiden alueellisista ja toiminnallisista muutoksista. Helsingissä on Suomen toimivimmat kiinteistömarkkinat, joten kaupungin tilaratkaisuissa voidaan hyödyntää niitä aina, kun se on kaupungin näkökulmasta perusteltua. Rakennusten elinkaareen liittyvät riskit on arvioitava jatkossa nykyistä tarkemmin.

Kaupungin tilaomaisuuden keskeisiä haasteita ovat sisäilmaongelmien ratkaiseminen sekä rakennuskannan ylläpito siten, ettei korjausvelan määrä kasva, vaan se saadaan taitettua selvään laskuun. Ympäristöterveyden näkökulmasta kiinteistöstrategiassa ja sisäilmaohjelmassa esitetyt periaatteet edistävät tilojen terveellisyyttä vahvistamalla ja selkiyttämällä toimintamalleja. Riskinä on tavoiteltavien toimintamallien läpivienti organisaatiossa.

Valmistelun yhteydessä laadittiin sisäilmaohjelma, joka linjaa sisäilmaongelmien ennaltaehkäisyä ja toimintaa ratkaistaessa sisäilmaongelmia. Sisäilmaohjelman liitteenä on kaupunkistrategiassa mainittu suunnitelma sisäilmaongelmista kärsivien koulujen, päiväkotien ja leikkipuistorakennusten korjaamisesta tai korvaamisesta uudisrakennuksella.

Kaupunkiympäristölautakunta painottaa, että kiinteistöstrategian toteuttamiseen ja seurantaan on varattava riittävästi resursseja ja että se on toteutettava yhteistyössä toteutukseen vaikuttavien osapuolten ja tilojen käyttäjien kanssa.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt 31.1.2019 mennessä kaupunkiympäristölautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle Helsingin kaupungin kiinteistöstrategiasta.

Kiinteistöstrategia on kaupunkistrategia 2017–2021:n kaupunkiyhteinen kärkihanke kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi lausuntokierroksen jälkeen.

Lausunto kiinteistöstrategiasta on pyydetty myös kulttuuri- ja vapaa-ajanlautakunnalta, kasvatus- ja koulutuslautakunnalta ja sosiaali- ja terveyslautakunnalta.

Kiinteistöstrategia

Kiinteistöstrategian valmisteluvastuu annettiin kaupungin johtoryhmässä 13.11.2017 kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet palvelukokonaisuudelle.

Kiinteistöstrategian valmistelua varten perustettiin projektiryhmä. Sen puheenjohtajana on toiminut tekninen johtaja Jaakko Stauffer (kaupunkiympäristön toimiala) ja sen jäseninä ovat olleet kehittämissinööri Ville Vastamäki (kaupunginkanslia) varahenkilönä hankepäällikkö Juha Viljakainen, tilapalvelupäällikkö Jaana Lunnela (sosiaali- ja terveystoimiala) varahenkilönä arkkitehti Pirjo Sipiläinen, tilapalvelupäällikkö Mauno Kemppi (kasvatuksen ja koulutuksen toimiala) varahenkilönä erityissuunnittelija Carola Harju, tilapalvelupäällikkö Matti Kuusela (kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala) ja varahenkilönä projektipäällikkö Hannu Airola sekä rakennetun omaisuuden hallintapäällikkö Sari Hildén (kaupunkiympäristön toimiala) varahenkilönä yksikön päällikkö Jarmo Raveja.

Projektiryhmä nimitti projektin valmistelua varten sihteeristön, johon ovat kuuluneet hankepäällikkö Ville Vastamäki (kaupunginkanslia), yksikön päällikkö Osmo Rasimus (kaupunkiympäristön toimiala) ja erityissuunnittelija Hannu Kurki (kaupunkiympäristön toimiala). Lisäksi projektiryhmään kuuluu asiantuntijajäsenenä kaupunkiympäristön toimialan viestinnästä viestintäpäällikkö Heikki Mäntymäki.

Projektiryhmä kokoontui 22 kertaa. Kiinteistöstrategian valmistelun tuloksia esiteltiin kaupungin johtoryhmälle 4.5.2018 ja 5.11.2018 kokouksissa, joissa linjattiin strategian valmistelua.

Kiinteistöstrategia koskee kaupunkikonsernin koko tilaomaisuutta. Sen ulkopuolelle on rajattu asuntoasiat sekä maaomaisuuden hallintaan liittyvät asiat. Maaomaisuuden hallintaan liittyvät strategiset tavoitteet lin-

jataan maapoliittisessa tarkastelussa. Kiinteistöstrategia ei koske myöskään kaupunkikonserniin kuuluvia markkinoilla toimivia yhtiöitä.

Kiinteistöstrategian valmistelussa haettiin sidosryhmävuorovaikutuksella näkökulmia kiinteistöstrategian linjauksiin. Kaupungin sisäisestä vuorovaikutuksesta vastasi Newsec ja vuorovaikutuksesta ulkoisten sidosryhmien kanssa Demos Helsinki. Kiinteistöstrategiaa valmistelleessa projektiryhmässä olivat mukana toimialojen ja kaupunginkanslian edustajat.

Kiinteistöstrategian valmistelua varten haastateltiin kaupunkiorganisaatiosta 21 keskeistä henkilöä kuten toimialojen johtajia, palvelutason päälliköitä, tilahallinnon asiantuntijoita ja kaupunginkanslian avainhenkilöitä. Haastattelut toteutettiin tammi- helmikuussa 2018. Haastatelussa esille nousseiden teemojen pohjalta järjestettiin toimialojen ja kanslian sekä valmistelusta vastanneen projektiryhmän 27.3.2018 yhteinen työpaja, johon haastateltavat oli kutsuttu. Haastattelut ja työpajan toteutti Newsec. Keskustelu työpajassa fokusoitui tilanhankintaprosessin sujuvuuteen, prosessin vastuiden selkeyteen, tilatarpeen ennakointiin sekä vaatimuksiin joustavaan tilankäyttöön rakennusten sisällä ja tarpeen muutoksen hallintaan palveluverkossa.

Kaupungin ulkopuolisesta sidosryhmävuorovaikutuksesta vastasi Demos Helsinki. Vuorovaikutuksen teemoiksi valikoituivat energiatehokkuus ja päästövähennykset, turvalliset ja terveelliset toimitilat, tilankäytön tehostaminen ja tilojen avaaminen asukaskäyttöön sekä tilojen väliaikaiskäyttö ennen lopullista luopumista ja arvorakennusten parempi hyödyntäminen. Kaupungin ulkoisen sidosryhmävuorovaikutuksen tavoitteena oli kuulla eri toimijoiden näkemyksiä, huolia, tarpeita ja toiveita kiinteistöstrategiaan olennaisesti liittyvistä aiheista, jotta ne voitiin ottaa huomioon strategiaa valmistellessa. Ensimmäisessä vaiheessa Demos kartoitti ja listasi kiinteistöstrategian kannalta keskeisiä sidosryhmiä. Tämän jälkeen Demos järjesti 25.5.2018 asiantuntija Roundtable -tilaisuuden, jossa testattiin ja ammennettiin näkökulmia kesäkuussa järjestettyyn sidosryhmätyöpajaan. Varsinainen sidosryhmätyöpaja järjestettiin näyttelytila Laiturilla 18.6.2018. Työpajaan osallistui laaja joukko eri alan edustajia, asiantuntijoita, kansalaisia ja muita kiinteistöstrategian eri osa-alueista kiinnostuneita sidosryhmiä. Työpajassa käytiin keskustelua teemoittain, siten että kaikki pääsivät osallistumaan useamman teeman käsittelyyn. Tämän jälkeen Demos laati Round table -tilaisuuden ja Laiturilla järjestetyn työpajan keskusteluista yhteenvedot, joissa kiteytettiin sidosryhmien näkemyksiä ja toiveita tulevaan kiinteistöstrategiaan liittyen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

22.01.2019

Lisätiedot

Hannu Kurki, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36285
hannu.kurki(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kiinteistöstrategia_2018-12-02.doc
- 2 Sisäilmaohjelma

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

22.01.2019

Asia/9

§ 30

Kaupunkiympäristön toimialan ympäristöohjelma 2019–2021

HEL 2018-013040 T 11 00 01

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti panna asian viikoksi pöydälle.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli ympäristöasiantuntija Markus Lukin. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Pöydällepanoehdotus:

Mai Kivelä: Pyydän asian pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Markus Lukin, ympäristöasiantuntija, puhelin: +358 9 310 31606
markus.lukin(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä kaupunkiympäristön toimialan ympäristöohjelman ohjeellisena noudatettavaksi. Jos jokin toimenpide osoittautuu muuttuvassa toimintaympäristössä mahdottomaksi toteuttaa, esitetään tilalle korvaava, vähintään yhtä vaikuttava toimenpide. Ohjelman tiivis seuranta tuodaan kerran vuodessa lautakuntaan tiedoksi.

Esittelijän perustelut

Kaupunkistrategia ohjaa kaupungin tasolla keskeisimmin toimialojen ympäristöjohtamista. Kaupunkistrategia linjaa muun muassa ilmastopolitiikkaa, resurssiviisautta ja kiertotaloutta, luonnon monimuotoisuuden ylläpitoa sekä Itämeren suojelua. Strategiaa täydentävät kaupungin ympäristöpolitiikka sekä monet osa-aluekohtaiset ohjelmat kuten Hiili-

neutraali Helsinki -ohjelma, ilmansuojeluohjelma ja meluntorjunnan toimintasuunnitelma. Ympäristöjohtamiseen kuuluu myös vuosittainen ympäristöraportointi valtuustolle ja toimialan johdolle.

Toimialalla ympäristöjohtamisen keskeiset tavoitteet ilmaistaan toimialan strategian toimenpideohjelmassa. Toimialan ympäristöohjelmassa täsmennetään edelleen näitä tavoitteita ja toimia sekä muun muassa Hiilineutraali Helsinki -ohjelman toimenpiteitä. Lisäksi ohjelmassa esitetään muiden merkittävien ympäristönäkökohtien hallinnan toimenpiteet sekä niihin liittyvien työkalujen kehittämisen linjaukset.

Kaupunkiympäristön toimialan ympäristöohjelman valmistelu käynnistyi syksyllä 2017 Kympin Tsempissä ja se jatkui keväällä 2018 useissa teemakohtaisissa toimialan sisäisissä työpajoissa ja ympäristöverkoston kokouksissa. Kesäkuussa toimialan johtoryhmä käsitteli ohjelmaluonnosta ja se kävi kommenttikierroksella toimialan palveluissa. Alkusuksystä ohjelmaa työstettiin saatujen kommenttien pohjalta asiantuntijoita kuullen. Ohjelman rakennetta samalla hieman yksinkertaistettiin ja siitä karsittiin jonkin verran toimenpiteitä, jotka ovat jo toteutuksessa, tai osa vakiintunutta toimintaa.

Ympäristöohjelman teemat valittiin kaupunkistrategian sekä toimialan ympäristönäkökohtien merkittävyyden arvioinnin pohjalta ja ne ovat:

Ympäristöjohtaminen

Ympäristötietoisuus

Moderni ilmastovastuu

Kiertotalous

Kestävät hankinnat

Luonnon monimuotoisuus

Terveellinen kaupunkiympäristö

Ympäristöasioiden hallinnan työkalut

Kussakin teemassa esitetään niihin liittyvät tavoitteet, toimenpiteet, vastuut ja aikataulut. Jokaiseen teemaan on nimetty myös 1-2 kärkitoimenpidettä, jotka ovat kattavuudeltaan ja vaikuttavuudeltaan merkittävimpiä toimenpiteitä. Lisäksi ohjelmatyön aikana määriteltiin toimialan ympäristötyön periaatteet, jotka ovat prosessilähtöisyys, tavoitteellisuus, elinkaariajattelu ja yhteistyö, tiedon avoimuus, kokonaisvaltaisuus ja jalkautus.

22.01.2019

Asia/9

Ympäristöohjelma on keskeinen osa toimialalle rakennettavaa Ekokompassi-ympäristöjärjestelmää. Ekokompassia varten on tehty myös ympäristönäkökohtien merkittävyyden arviointi sekä toimipaikkakohtaiset ympäristökatselmukset. Lisäksi toimiala seuraa ympäristölainsäädäntöä ja implementoi tarvittavia muutoksia toimintaansa.

Ekokompassi-ympäristöjärjestelmään kuuluu myös seuranta. Ympäristöohjelman seuranta tuodaan lautakunnalle tiedoksi vuoden välein, ja samalla esitetään toimialan keskeiset ympäristöindikaattorit, joista osa on kaupungin ympäristöraportin yhteydessä esitettäviä kaupunkitasoisia indikaattoreita.

Ohjelman laadinnan yhteydessä selvitettiin myös muiden isojen suomalaisten kaupunkien teknisten (tai vastaavien) toimialojen ympäristöohjelmatyötä. Toimialoittainen ympäristöohjelmien valmistelu on vielä melko harvinaista, sillä useimmiten ympäristöohjelmat ovat kaupunkitasoisia. Vantaalla on kuitenkin laadittu maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalle oma resurssitehokkuuden ohjelma, joka on sisällöllisesti lähellä Kymppin ympäristöohjelmaa, joskin huomattavasti kaapeampi teemoiltaan.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Markus Lukin, ympäristöasiantuntija, puhelin: +358 9 310 31606
markus.lukin(a)hel.fi

Liitteet

1 Ympäristöohjelma_KYMP_LUONNOS_040119

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 31

Munkkiniemessä olevan Lapinmäentien katusuunnitelman hyväksyminen

HEL 2018-009846 T 10 05 02

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hyväksyä Lapinmäentien, välillä Huopalahdentie-Kangaspellon VP-alue, suunnitelmapiirustus nro 31067/1, 12.12.2018 muutetun katusuunnitelman.

Lisäksi lautakunta päätti määrätä tämän katusuunnitelman hyväksymispäätöksen tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Katariina Hämäläinen, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 20706
katariina.m.hamalainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Suunnitelmaselostus nro 31067/1
- 2 Suunnitelmapiirustus nro 31067/1, muutettu 12.12.2018
- 3 Koostepiirustus nro 31067/2, VIO 5969, muutettu 12.12.2018

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Otteet

Ote
Asianosaiset

Otteen liitteet
Esitysteksti
Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lähtökohdat ja tavoitteet

Lapinmäentie on nykyinen Munkkiniemen kaupunginosan alueellinen kokoojakatu. Katu sijoittuu jo rakennettuun ympäristöön ja sitä reunustaa puisto- ja asuinkorttelialueet. Katusuunnitelma perustuu voimassa oleviin asemakaavoihin nro 11920, nro 7923, nro 5703, nro 12383, nro 4710, nro 9181 ja nro 11534. Katusuunnitelman lähtökohtana on kaupunkisuunnittelulautakunnan 10.5.2016, §166 hyväksymä liikennesuunnitelma 6560-1.

Katusuunnitelmalla mahdollistetaan korttelin 30127 asemakaavan mukainen rakentuminen ja yksisuuntaisten pyöräteiden toteuttaminen.

Suunnitelma

Lapinmäentie on Munkkiniemen kaupunginosan alueellinen kokoojakatu. Katu sijoittuu jo rakennettuun ympäristöön ja sitä reunustaa puisto- ja asuinkorttelialueet. Kadun pohjoispuolella oleva jalankululle ja pyöräilylle varattu osa sijaitsee osin asemakaavan mukaisella puistoalueella. Puistoalueelle sijoittuvat kadun osat on suunniteltu samanaikaisesti ja ne on esitetty Kangaspellon puistosuunnitelmassa.

Lapinmäentie saneerataan nykyiselle paikalleen. Huopalahdentien ja Niemenmäentien nykyisiä valo-ohjattuja liittymiä uudistetaan vastamaan Lapinmäentielle tehtäviä muutoksia. Polkupyöräilyn ja jalankulun olosuhteita parannetaan kadun molempiin reunoihin tulevilla yksisuuntaisilla pyöräteillä, joiden yhteydessä on eroteltuna jalkakäytävät. Lapinmäentie 1:n kohdalla oleva suojatie siirretään Niemenmäentien risteykseen ja tonttiliittymän kohdalla ollut alikulku poistetaan. Jalankulku ja pyöräily nostetaan samaan tasoon ajoradan kanssa. Kadun rakentamisen yhteydessä kunnallistekniikkaa saneerataan.

Kadun eteläpuolen nykyistä bussipysäkkiä siirretään kauemmaksi Huopalahdentien risteysalueesta ja pysäkki rakennetaan uudelleen vastamaan mitoitukseltaan ja varusteiltaan nykyisiä suunnitteluvaatimuksia.

Katusuunnitelmaa on muutettu 12.12.2018 nähtävillä olon jälkeen. Katusuunnitelmaan on muutettu kortteliin 30127 rajautuvan kadun korkeusasemia ja Ulvilantien kaistan tiemerkinä. Korkeusaseman muutokset on tehty yhteistyössä kortteliin 30127 suunnittelijoiden kanssa.

Suunnitelman tarkempi kuvaus ilmenee liitteenä olevasta suunnitelmaselostuksesta nro 31067/1 (liite 1). Katu- ja puistosuunnitelman koostepiirustus on liitteenä 3.

Katu sopeutuu asemakaavan mukaiseen ympäristöönsä ja täyttää toimivuuden, turvallisuuden ja viihtyisyyden vaatimukset.

Vuorovaikutus

Katusuunnittelu on toteutettu ”Yhteinen kunnallistekninen työmaa” sopimuksen (7.3.2017) mukaisesti yhteistyössä sopimuksen osapuolten kanssa. Sopimuksen osapuolia ovat Helsingin kaupunki, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY), Helen Oy, Helen Sähköverkko Oy, Elisa Oyj, DNA Oyj, Telia Finland Oyj, Auris Kaasunjakelu Oy ja Cinia Cloud Oy. Sopimuksen mukaisesti kukin sopimuksen allekirjoittanut osapuoli sitoutuu suunnittelun aikana määrittelemään omat johtotarpeensa kohteessa ja tekemään omaa suunnittelua samanaikaisesti hankkeen etenemisen kanssa. Suunnittelun tavoitteena on aikaansaada rakennushankekohtaiset yhteiset ristiriidattomat suunnitelma-asiakirjat ja selostukset.

Katusuunnitelmaluonnos on ollut esillä kaupunkiympäristön info- ja näyttelytila Laiturissa ja Helsingin kaupungin internetsivuilla 26.9.–9.10.2018 välisen ajan.

Katusuunnitelma on ollut nähtävillä 14.–27.11.2018 välisen ajan. Suunnitelman nähtävillä olosta on ilmoitettu kirjallisesti suunnittelualueen kiinteistöjen omistajille ja haltijoille.

Suunnitelmasta ei saatu yhtään muistutusta.

Kustannukset ja aikataulu

Katusuunnitelman rakennuskustannukset ovat yhteensä noin 830 000 euroa, keskimäärin 165 euroa/m² (alv. 0 %).

Kadun vuotuiset ylläpitokustannukset ovat noin 26 000 euroa (alv. 0 %). Ylläpitokustannukset eivät muutu nykyisestä.

Katujen rakentamiseen on varauduttu kaupunkiympäristölautakunnan talousarvioehdotuksessa vuodesta 2019 alkaen.

Hanke rahoitetaan talousarvion kohdasta 8 03 01 01 Uudisrakentaminen.

Sovelletut säännökset

Maankäyttö- ja rakennuslaki 85 §, 62 §, 202 §, maankäyttö- ja rakennusasetus 41-43 §.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Katariina Hämäläinen, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 20706
katariina.m.hamalainen(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite
PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite
Sörnäistenkatu 1
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>

Puhelin
09 310 1691
Faksi

Y-tunnus
201256-6

Tilinro
FI06 8000 1200 0626 37
Alv.nro
FI02012566

- 1 Suunnitelmaselostus nro 31067/1
- 2 Suunnitelmapiirustus nro 31067/1, muutettu 12.12.2018
- 3 Koostepiirustus nro 31067/2, VIO 5969, muutettu 12.12.2018

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Otteet

Ote

Asianosaiset

Otteen liitteet

Esitysteksti

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Tiedoksi

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelu/Haapanen Sami
Rakennukset ja yleiset alueet, tilapalvelut/Grundström Irmeli
Hallinto- ja lakipalvelut, tietopalvelut/Stenfors Piia

§ 32

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle määrärahan siirrosta Hitas-osakkeiden ostoon vuonna 2018

HEL 2019-000321 T 02 02 00

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus siirtää talousarviokohdasta 8 06 02 Muut kohteet, Khn käytettäväksi 12 000 euroa kohtaan 8 06 01, HITAS-osakkeiden hankkiminen, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Heidi Autiosuo, myyntineuvottelija, puhelin: 310 21014
heidi.autiosuo(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristölautakunnan käyttöön vuodelle 2018 on varattu 1 000 000 euron suuruinen määräraha Hitas-osakkeiden ostoa varten. Vuoden 2018 tiedossa oleva käyttö on 1 011 751 euroa. Vuoden 2018 aikana ostettiin yksitoista Hitas-huoneistoa, joista neljä maksettiin kokonaisuudessaan. Vuoden 2018 määrärahoista on lisäksi maksettu vuosina 2016 - 2017 ostettujen Hitas-osakkeiden kauppahintaeriä. Edellä olevan johdosta kaupunkiympäristölautakunta esittää, että kaupunginhallitus siirtää talousarviokohdasta 8 06 02 Muut kohteet, Khn käytettäväksi 12 000 euroa kohtaan 8 06 01, HITAS-osakkeiden hankkiminen, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi.

Erittely tiedossa olevista vuoden 2018 loppuun mennessä maksetuista eristä:

Hitas-yhtiö

Maksetut
erät, €

Lisätiedot

As Oy Helsingin Bianca

12 349

Ostettu ennen v. 2018

22.01.2019

As Oy Helsingin Takila	64 284	Ostettu ennen v. 2018
As Oy Sompasaaren Hansalaituri	90 931	79 %
As Oy Helsingin Kaupunkivillat	167 954	100 %
As Oy Helsingin Parrulaituri	132 493	100 %
As Oy Helsingin Arielinranta	141 195	100 %
As Oy Helsingin Sompasaarenlaituri	134 659	100 %
As Oy Helsingin Lorentz	46 354	73 %
As Oy Helsingin Toutain	33 259	50 %
As Oy Helsingin Satamajätkä	28 095	35 %
As Oy Helsingin Atlantinkaari	69 315	43 %
As Oy Jätkäsaaren Lakeanpuisto	51 840	83 %
As Oy Verkkosaaren Wanda, Helsinki	39 023	35 %
Yhteensä	1 011 751	

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Heidi Autiosuo, myyntineuvottelija, puhelin: 310 21014
heidi.autiosuo(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite

Sörnäistenkatu 1
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>

Puhelin

09 310 1691

Faksi

Y-tunnus

201256-6

Tilinro

FI06 8000 1200 0626 37

Alv.nro

FI02012566

§ 33

**Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
valtuutettu Mai Kivelän ym. valtuustoaloitteesta koskien terveyttä
edistävän luonnon monimuotoisuuden lisäämisestä kaupunkiympä-
ristössä**

HEL 2018-011137 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristölautakunta kannattaa aloitteessa esille tuotua ehdotusta selvityksen ja toimenpideohjelman laatimisesta terveyttä edistävän luontokosketuksen ja monimuotoisen luonnon lisäämiseksi kaupungin palveluissa ja kaupunkilaisten arjessa. Työ on luontevaa esittää osaksi Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelmaa (LUMO) yhtenä sen mahdollisista toimenpiteistä seuraavalla ohjelmakaudella.

Helsingin kaupunkistrategiassa 2017 - 2020 todetaan, että Helsinki vaalii arvokasta luontoaan ja toimii kaupunkiluonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi. Viher- ja sinialueiden ekologinen laatu, saavutettavuus ja terveysvaikutukset turvataan. Asukkaiden kosketusta monimuotoiseen luontoon pyritään turvaamaan muun muassa edistämällä viheralueverkoston saavutettavuutta ja parantamalla viheralueiden ekologista laatua erilaisin keinoin, kaupunkiviljelyä edistämällä ja tarjoamalla kaupunkilaisille erilaisia luontopalveluja.

Helsinki - vihreä ja merellinen kaupunki

Kaikenikäisten kaupunkilaisten mahdollisuudet kosketukseen luontoon ovat Helsingissä pääosin hyvät. Viheralueet peittävät noin 40 - 45 % kaupungin maapinta-alasta. Helsingille tunnusomainen piirre on viheralueiden luonnonläheisyys: luonnonmukaisten viheralueiden, erityisesti metsien ja luonnonrantojen, osuus kaikista viheralueista on suuri. Kaupungissa on yli 200 kilometriä rantaviivaa ja laaja saaristo käsittäen yli 300 saarta ja luotoa. Monissa puistoissa on hyödynnetty alkuperäisen luonnon elementtejä osana rakennettua ympäristöä muun muassa säilyttämällä jaloja lehtipuita, niitty laikkuja, lampia, kosteikkoja, kallioita ja tiheitä pensaikkoja. Valtaosa viheralueista on julkisessa käytössä ja kaupungin omistuksessa.

Luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelma

Helsingillä on oma luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelma, jota päivitetään parhaillaan yhteistyössä asukkaiden kanssa. Toimintaohjelma on yksi tärkeimpiä työkaluja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi Helsingissä. Toimenpideohjelman tavoitteena on edistää laaja-alaisesti luonnon monimuotoisuuden säilymistä kaupungissa erilaisin toimenpitein. Toimenpiteet on tarkoitettu huomioitaviksi muun muassa maankäytön suunnittelussa, viheralueiden suunnittelussa ja hoidossa, tiedotuksessa ja viestinnässä, asukas-yhteistyössä ja ympäristökasvatuksessa. Aloitteessa esitetty ehdotus selvityksen ja toimenpideohjelman terveyttä edistävän luontokosketuksen ja monimuotoisuuden lisäämiseksi esitetään yhdeksi mahdolliseksi toimenpiteeksi päivitettävään LUMO-ohjelmaan.

Luonnon monimuotoisuutta on edistetty monin eri keinoin edellisen ohjelmakauden aikana vuosina 2008 - 2017. Ohjelmassa esitetyistä toimenpiteistä suurin osa, noin 80 % on toteutunut. Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja suunnitelmallinen lisääminen, erityisesti metsäisillä alueilla ja arvokkailla luontokohteilla, on keskeinen luonnonhoidon tavoite ja kirjattu myös luonnonhoidon linjauksiin.

Viher- ja virkistysverkoston saavutettavuus

Helsingin yleiskaavan 2016 laadinnan yhteydessä tehtiin laaja katsaus kaupungin viher- ja virkistysalueiden tilaan (VISTRA I) ja muodostettiin tämän pohjalta Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelma (VISTRA II). Molemmassa töissä korostetaan tarvetta säilyttää verkostomainen viherrakenne ja ominaispiirteet osana kestävä ja tiivistyvää kaupunkia. Myös kaupunkien viheralueiden terveyttä edistävät vaikutukset, erityisesti luontoliikunnan hyödyt hyvinvoinnille, nousevat esille.

Yhtenä tärkeänä VISTRA:n kehittämistoimenpiteenä nostettiin esille tarve kehittää työkalu viheralueiden saavutettavuuden mittaamiseen. Hyvä saavutettavuus ja monimuotoisten viheralueiden tarjonta asukkaiden lähiympäristössä on edellytys luonnon hyvinvointi- ja terveysvaikutuksille. Mitä lähempänä luonto ja lähivirkistysalue ovat, sitä todennäköisemmin alueita käytetään. Suurimpia esteitä ovat liian pitkä etäisyys, ulkoilureittien ja muiden ulkoilua tukevien palvelurakenteiden puute sekä tiedon puute itselle sopivista kohteista. Viheralueiden saavutettavuusmittarin kehittämistyö käynnistyi syksyllä 2018, ja työn ensimmäinen vaihe valmistuu keväällä 2019. Viheralueiden saavutettavuutta mittaamalla voidaan tunnistaa ja edelleen turvata riittävä viheralueverkosto ja alueiden saavutettavuus maankäytön suunnittelussa.

Hiljattain päättyneessä, EU-rahoitteisessa NATTOURS-hankkeessa tuotettiin Helsingin luontoalueiden saavutettavuustietoa. Selvitysten

mukaan Helsingissä lähes kaikilla asukkailla, asuinpaikasta riippumatta, on lähivirkistysalue alle 300 metrin päässä kotoa. Kaupunkilaisista noin 40 % lähimetsä sijaitsee alle 300 metrin päässä kotoa. Reilu 40 % varhaiskasvatuksen toimipaikoista sijaitsee alle 300 metrin päässä metsästä. Sopivana etäisyytenä lähipuistoon tai -virkistysalueelle on pidetty useissa kaupungeissa 150 - 500 metriä tai 5 - 10 minuutin kävelymatkaa kaupungin ja viheralueen koosta ja muista tekijöistä riippuen.

Metsä- ja puustoinen verkosto kaupunkisuunnittelussa

Kaupunkiluonto säilyy monimuotoisena, kun erilliset luontoalueet ovat riittävän kytkeytyneitä toisiinsa. Maankäytön suunnittelussa pyritään turvaamaan sini- ja viherverkostojen rakenne, kytkeytyneisyys ja ekologinen laatu. Kaupunkiympäristön toimialan ohje metsä- ja puustoinen verkoston huomioon ottamiseksi suunnittelussa valmistuu alkuvuodesta 2019. Päämääränä on turvata verkoston monimuotoisuudeltaan merkittävät osat ja kehittää niiden välisiä yhteyksiä erilaisin keinoin. Asiantuntevalla suunnittelulla yhteydet voivat toimia sekä terveyttä edistävinä, monimuotoisina virkistysyhteyksinä että ekologisina yhteyksinä.

Kaupunkiviljely

Kosketus kaupunkiluontoon ja ihmisten kannalta hyödyllisiin mikrobeihin tapahtuu konkreettisesti omatoimisen viljelyn kautta. Helsinki edistää kaupunkiviljelyä. Urbanissa ympäristössä, kuten kerrostalojen katoilla, sisäpihoilla ja väliaikaisilla joutomailla, voidaan kokea luontoyhteyttä esimerkiksi viljelemällä ja kasvattamalla syötäviä kasveja. Kaupunkiviljely on mahdollista tonttien lisäksi muun muassa viljelypalsta-alueilla, siirtolapuutarhapalstoilla ja kaupungin vuokraamalla muilla, kaupunkiviljelyyn sopivilla alueilla. Vuonna 2014 laadittiin kaupungin ja Dodo ry:n yhteistyönä opas kaupunkiviljelystä nimeltään "Viljellään kaupungissa".

Luontopalvelut kaupungissa

Kaupunki pyrkii tarjoamaan asukkaille tietoa ja palveluita luonnossa liikkumiseen muun muassa rakentamalla ja ylläpitämällä reittejä ja luontopolkuja sekä tiedottamalla ja järjestämällä ilmaisia luontoretkiä ja puistokävelyitä. Retkiä on järjestetty 1980-luvun puolivälistä lähtien, ja niihin osallistuu tuhansia ihmisiä vuosittain. Arvokkaista luontokohteista on tehty mobiilipohjainen opas, jossa esitellään kymmenen merkittävintä luontokohdetta Helsingissä. Luontopalvelutarjontaa kehitetään yhteistyössä asukkaiden, järjestöjen ja yhdistysten kanssa. Kaupunki myös kouluttaa opettajia ja ammattikasvattajia ymmärtämään luonnon terveyshyödyt sekä laatii aiheeseen liittyvää, Helsinki-painotteista oppimateriaalia.

22.01.2019

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Tuuli Ylikotila, luontoasiantuntija: 310 38540
tuuli.ylikotila(a)hel.fi
Kaisa Pajanen, tiimipäällikkö, puhelin: +358 9 310 31521
kaisa.pajanen(a)hel.fi
Kaarina Heikkonen, kaupunkiekologi, puhelin: +358 9 310 31581
kaarina.heikkonen(a)hel.fi
Maria Hyövälti, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37494
maria.hyovalti(a)hel.fi
Elina Nummi, projektipäällikkö, puhelin: 310 38475
elina.nummi(a)hel.fi
Tiina Saukkonen, suunnitteluvastaava, puhelin: 310 38508
tiina.saukkonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Mai Kivelän aloite terveyttä edistävän luonnon monimuotoisuuden lisääminen kaupunkiympäristössä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Mai Kivelä ja 17 muuta valtuutettua ovat tehneet 24.10.2018 seuraavan valtuustoaloitteen:

"Suomi on sitoutunut pysäyttämään luonnon monimuotoisuuden katoamisen. Kaupunkien on osaltaan toimittava elinympäristöjen säilyttämisen puolesta ja torjuttava kuudetta sukupuuttoaaltoa. Monimuotoinen kaupunkiluonto tukee myös kaupunkilaisten terveyttä ja hyvinvointia. Luonnon mikrobeille altistuminen vahvistaa vastustuskykyämme ja ehkäisee monia sairauksia. Erytisen tärkeää immuunijärjestelmän kehittämisen kannalta on, että riittävä altistuminen tapahtuu varhaislapsuudessa. Tutkimus on näyttänyt vahvasti, että luonnossa oleilu ja pienetkin luontoelementit arkiympäristössämme tukevat myös henkistä hyvinvointiamme ja mm. alentavat stressitasoamme.

Kaupunkisuunnittelun avulla voidaan lisätä luonnon monimuotoisuutta ja kaupunkilaisten kosketusta luontoon. Monimuotoiselle ympäristölle,

erityisesti maaperän mikrobeille, altistumista pitää tietoisesti lisätä. Altistumisen monimuotoiselle luonnolle tulisi tapahtua vaivattomasti ja säännöllisesti arjessa - piholla, työ- ja kauppamatkoilla ja lähiympäristössä liikkeessa. Luontoelementtien lisääminen esimerkiksi koulujen, päiväkotien ja leikkipuistojen piholle edistää näitä tavoitteita.

Uusia ideoita voidaan myös kokeilla. Esimerkiksi leikkipuistoja voisi suunnitella metsäleikkipuistoiksi. Viherrakentamista ja luontoelementtien lisäämistä kaupungin tiloissa ja palveluissa voisi kokeilla rohkeasti. Luontoelementtejä tulisi lisätä myös sisätiloihin.

Luontopohjaisten ratkaisujen voimakas lisääminen suunnittelussa toisinaan samanaikaisia hyötyjä: ne edistäisivät Helsingin tavoitteita ilmastomuutokseen sopeutumisessa, tukisivat luonnon monimuotoisuuden säilymistä ja edistäisivät helsinkiläisten terveyttä ja hyvinvointia.

Me allekirjoittaneet esitämme, että kaupunki tekee selvityksen ja sen pohjalta toimenpideohjelman terveyttä edistävän luontokosketuksen ja monimuotoisen luonnon lisäämiseksi kaupungin palveluissa ja kaupunkilaisten arjessa."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 24.1.2019 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Tuuli Ylikotila, luontoasiantuntija: 310 38540
tuuli.ylikotila(a)hel.fi
Kaisa Pajanen, tiimipäällikkö, puhelin: +358 9 310 31521
kaisa.pajanen(a)hel.fi
Kaarina Heikkonen, kaupunkiekologi, puhelin: +358 9 310 31581
kaarina.heikkonen(a)hel.fi
Maria Hyövälti, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37494
maria.hyovalti(a)hel.fi
Elina Nummi, projektipäällikkö, puhelin: 310 38475
elina.nummi(a)hel.fi
Tiina Saukkonen, suunnitteluvastaava, puhelin: 310 38508
tiina.saukkonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Mai Kivelän aloite terveyttä edistävän luonnon monimuotoisuuden lisääminen kaupunkiympäristössä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 34

Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan hallinto- ja lakipalveluiden hallintopäällikön vahingonkorvauspäätöksestä 18.5.2018 (13 §) (Tapulikaupunki)

HEL 2018-001863 T 03 01 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hylätä kaupunkiympäristön toimialan hallinto- ja lakipalveluiden hallintopäällikön päätöksestä 18.5.2018 (13 §) tehdyn oikaisuvaatimuksen.

Muutoksenhaun kohteena oleva päätös

Kaupunkiympäristön toimialan hallinto- ja lakipalveluiden hallintopäällikkö on päätöksellään 18.5.2018 (13 §) hylännyt Tapulikaupungissa 30.8.2016 tapahtuneeseen vuotovahinkoon liittyvän takaisinsaantivaatimuksen.

Esitetyt vaatimukset

Hakija vaatii oikaisuvaatimuksessaan takaisinsaantia Tapulikaupungissa tapahtuneeseen vuotovahinkoon liittyen.

Hakijan myöntämän yritysvakuutuksen perusteella vakuutettuna on ollut Helsingin 39. Tapuliapteekki. Hakijan mukaan Tapulikaupungin nuorisotiloissa on jäänyt hana auki yön yli aiheuttaen vuotovahingon, mikä seurauksena alapuolella sijaitsevan Helsingin 39. Tapuliapteekin omaisuutta on vahingoittunut ja vahingosta on aiheutunut muita kuluja.

Hakijan mukaan vakuutusyhtiölle on vakuutus sopimuslain 75 §:n ja yritys vakuutuksen yleisten sopimusehtojen kohdan 14.1 mukaisesti siirtynyt vakuutetun oikeus vaatia korvausta kolmannelta vakuutetulle suoritettuun korvaus määrään saakka. Hakija on tähän mennessä korvannut vakuutetulle 6.286,74 euroa vakuutetun yritys vakuutuksen perusteella.

Hakijan mukaan vahinko on aiheutettu huolimattomuudella ja Helsingin kaupunki on isännän vastuun perusteella vastuussa työntekijän virheellään aiheuttamasta vahingosta. Hakijan mukaan Tapulikaupungin nuorisotilan työntekijöiden olisi tullut valvoa, etteivät hanat jää auki nuorten jäljiltä. Nuorisotilan työntekijät eivät ole varmistuneet siitä, että tilat ovat olleet tarvittavassa kunnossa lähtiessään työpaikalta.

Oikaisuvaatimuksen mukaan vakuutus sopimuslain 75 §:n takaisinsaantioikeus edellyttää törkeää huolimattomuutta vain yksityishenkilöiden

osalta, ja ehdoissa on poikettu tästä huolimattomuuden edellytyksestä muiden osalta.

Vakuutusyhtiön yritysheitojen kohdassa 14.1 on todettu, että jos vahingon on aiheuttanut kolmas henkilö yksityishenkilönä, työntekijänä, virkamiehenä tai näihin vahingonkorvauslain 3 luvun 1 §:n mukaan rinnastettavana muuna henkilönä, syntyy yhtiölle takautumisoikeus vain, jos tämä on aiheuttanut vahingon tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta tai jos hän on korvausvastuussa vahingosta huolimattomuudestaan riippumatta.

Hakija on myös todennut, että Helsingin kaupunki on jo korvannut vakuutetulle vahinkotapahtumasta syntyneet kulut, joita vakuutetun yritysvakuutus ei ole kattanut.

Päätöksen perustelut

Saadut selvitykset

Vahingon syytä ei ole luotettavalla tavalla selvitetty. Asiassa on esitetty vaihtoehtoiseksi vahingon syyksi joko vuotavaa hanaa tai huonosti toimivia viemäreitä.

Asiassa ei ole suoritettu poliisitutkintaa. Tutkimatta on jäänyt, voiko vahingon syynä olla ulkopuolisten henkilöiden rikollinen tai ilkivaltainen toiminta.

Perustelut

Helsingin kaupungin korvausvastuu vahingonkorvauslain nojalla edellyttäisi, että Helsingin kaupunki olisi aiheuttanut vahingon tahallisesti tai tuottamuksellisesti. Kaupungilla ei ole tuottamuksesta riippumatonta vastuuta. Helsingin kaupunki katsoo toimineensa sillä huolellisuudella, jota käsillä olevassa toiminnassa voidaan olettaa noudatettavan. Helsingin kaupungin työntekijät ovat tarkastaneet tilat työvuoron päätteeksi, eikä mitään poikkeavaa ole huomattu.

Helsingin kaupunki ei ole ilman nimenomaista säännöstä isännänvastuussa koulun oppilaiden tai henkilökunnan kiinteistölle aiheuttamasta vahingosta.

Vakuutuslainsäädännön 75 §:n 1 momentin mukaan vakuutetun oikeus vaatia kolmannelta henkilöltä korvausmäärä, jonka vakuutuksenantaja on hänelle suorittanut, siirtyy vakuutuksenantajalle vain, jos kolmas henkilö on aiheuttanut vakuutustapahtuman tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta taikka on lain mukaan velvollinen suorittamaan korvausta huolimattomuudestaan riippumatta.

Vakuutuslainsäädännön 75 §:n 3 momentin mukaan vakuutusehdoissa ei saa poiketa 1 momentin säännöksistä kolmannen henkilön vahingoksi, jos kolmas henkilö on yksityishenkilö taikka työntekijä, virkamies tai näihin vahingonkorvauslain (412/1974) 3 luvun 1 §:n mukaan rinnastettava muu henkilö.

Vakuutuslainsäädännössä ei ole sovittu vakuutuksenantajan takautumisoikeudesta toisin kuin vakuutuslainsäädännön 75 §:ssä on säädetty. Takautumisoikeus edellyttäisi, että Helsingin kaupunki olisi aiheuttanut Helsingin 39. Tapuliapteekille vahingon tahallisesti tai törkeästi huolimattomuudesta taikka olisi lain mukaan velvollinen suorittamaan korvausta huolimattomuudestaan riippumatta.

Helsingin kaupungin ja Helsingin 39. Tapuliapteekin välillä ei ole sopimussuhdetta. Sopimuksenulkoisen vahingonkorvausoikeuden lähtökohtana on se, että vahingonkärsijällä on todistustaakka tuottamuksesta, vahingosta ja syy-yhteydestä. Asiassa ei ole ilmennyt seikkoja, joiden perusteella kaupunki olisi vahingonkorvausvelvollinen asiassa sopimuksenulkoisen vastuun perusteella.

Sillä seikalla, että Helsingin kaupunki on aiemmin nuorisotoimenjohtajan päätöksellä 9 § (13.12.2016) korvannut Helsingin 39. Tapuliapteekille 29.8.2016 vahinkotapahtumasta syntyneet kulut, joita heidän yritysvakuutusensa ei ole kattanut, ei ole merkitystä arvioitaessa nyt hakijan takaisinsaantioikeuden edellytyksiä. Korvaus on suoritettu selvittämättä vahingon syytä. Maksettu korvaus ei ole ollut kannanotto vahingonkorvausvastuuseen.

Hakija ei ole esittänyt sellaista selvitystä, jonka perusteella voitaisiin todeta takaisinsaantioikeuden syntyneen.

Helsingin kaupunki kehottaa hakijaa esittämään korvausvaatimuksen sille henkilölle, joka on vahingon aiheuttanut. Mikäli vahingon syynä on auki jätetty hana, tulee korvausvaatimus kohdistaa siihen, joka on jättänyt hanan auki.

Sovellettu lainsäädäntö

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §

Vakuutuslainsäädännön (543/1994) 3 §, 75 §

Kaupunkiympäristön toimialajohtajan päätös 21.6.2017 § 57

Lopputulos

22.01.2019

Hakijalla ei ole takaisinsaantioikeutta maksamassaan vuotovahingossa EK 16-108547-4 vakuutus sopimuslain 75 §:n ja yritys vakuutuksen yleisten sopimusehtojen kohdan 14.1 perusteella.

Helsingin kaupunki ei ole vastuussa aiheutuneesta vahingosta vahingonkorvauslain nojalla.

Kaupunki ympäristölautakunta katsoo, että hallintopäällikön päätöstä ei ole syytä muuttaa.

Esittelijä

kaupunki ympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Liisa Mäkelä, lakimies, puhelin: 310 22093
kympp.korvausasiat(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös
Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Oikaisuvaatimuksen käsittelyn edellytykset

Kuntalain (410/2015) 137 §:n mukaan kunnan viranomaisen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Tässä tapauksessa oikaisuvaatimuksen on tehnyt asianosainen.

Kuntalain 134 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus tehdään toimielimen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle. Kuntalain 138 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätös on lähetetty hakijalle tiedoksi kirjeitse 18.5.2018. Oikaisuvaatimus kaupunki ympäristölautakunnalle on saapunut 22.5.2018 eli säädetyssä määräajassa.

22.01.2019

Oikaisuvaatimus ja muut asiakirjat ovat olleet nähtävillä lautakunnan kokouksessa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Liisa Mäkelä, lakimies, puhelin: 310 22093
kympp.korvausasiat(a)hel.fi

Oheismateriaali

- 1 Muutoksenhaku, oikaisuvaatimus 22.5.2018, OP Vakuutus Oy.pdf
- 2 Yleiset sopimusehdot, OP Vakuutus Oy.pdf
- 3 vahinkoilmoitusjakorvaushakemuss.1.pdf
- 4 vahinkoilmoitusjakorvaushakemuss2.pdf

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös
Esitysteksti

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Hallinto Hallinto- ja lakipalvelut Hallintopäällikkö
18.05.2018 § 13

§ 35

Hankintaoikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden rakennetun omaisuuden hallintapäällikön 22.11.2018 § 49 tekemästä Laakson yhteissairaalan logistiikkasuunnittelua koskevasta hankintapäätöksestä

HEL 2018-004100 T 02 08 03 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hylätä Delfoi Oy:n tekemän hankintaoikaisuvaatimuksen kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden rakennetun omaisuuden hallintapäällikön 22.11.2018 (49 §) tekemästä Laakson yhteissairaalan logistiikkasuunnittelun hankintaa koskevasta päätöksestä. Hankintaoikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty sellaisia perusteita, joiden perusteella rakennetun omaisuuden hallintapäällikön päätöstä tulisi muuttaa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Päivi Pakarinen, lakimies, puhelin: 310 32240
paivi.pakarinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Hankintaoikaisuvaatimus , Laakson yhteissairaalan logistiikkasuunnittelun hankinta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Otteet

Ote

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungin hallintosäännön 19 luvun 4 §:n mukaan lautakunnan, sen jaoston ja sen alaisen viranomaisen päätöksestä tehdyn hankintaoikaisun käsittelee lautakunta.

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 132 §:ssä säädetään hankintaoikaisun tekemisestä. Sen mukaan hankintayksikkö voi itse poistaa virheellisen päätöksensä tai peruuttaa muun hankintamenettelyssä tehdyn ratkaisun, jolla on oikeudellisia vaikutuksia ehdokkaiden tai tarjoajien asemaan, ja ratkaista asian uudelleen (hankintaoikaisu), jos päätös tai muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu perustuu lain soveltamisessa tapahtuneeseen virheeseen tai jos asiaan on tullut sellaista uutta tietoa, joka voi vaikuttaa päätökseen, ratkaisuun tai hankintasopimuksen tekemisen edellytyksiin.

Hankintalain 133 §:n mukaan hankintayksikkö voi ottaa hankintaoikaisun käsiteltäväkseen omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta. Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Pöytäkirjanote rakennetun omaisuuden hallintapäällikön päätöksestä 22.11.2018 § 49 on lähetetty Delfoi Oy:lle sähköpostitse 27.11.2018. Delfoi Oy:n hankintaoikaisuvaatimus on saapunut Helsingin kaupungin kirjaamoon 11.12.2018, joten hankintaoikaisuvaatimus on tehty määräajassa.

Hankintapäätös

Rakennetun omaisuuden hallintapäällikkö päätti

A

hyväksyä halvimman tarjouksen antaneen ehdokasryhmittymän NHG Consulting Oy:n Laakson yhteissairaalan logistiikkasuunnittelijaksi.

B

oikeuttaa palvelutilaverkkoyksikön päällikön allekirjoittamaan Helsingin kaupungin puolesta logistiikkasuunnittelun sopimukset sekä mahdolliset lisä- ja muutostyöt ilaukset.

Hankintaoikaisuvaatimus

Delfoi Oy (jäljempänä Delfoi) on tehnyt hankintaoikaisuvaatimuksen, jossa se vaatii, että hankintayksikkö ei allekirjoita NHG Consulting Oy:n kanssa logistiikkasuunnittelun hankintasopimusta, että hankintayksikkö tarkastaa NHG Consulting Oy:n ilmoittamat referenssit yksityiskohtaisesti ja että NHG Consulting Oy (jäljempänä NHG) tarjousta ei huomioida tarjousten vertailussa ja että NHG suljetaan pois tarjouskilpailusta, koska se ei täytä tarjouspyynnön Liite III.1.3 Vaatimukset tekni-

selle ja ammatilliselle pätevyydelle asetettua vähimmäistasoa. Lopuksi hankintaoikaisuvaatimuksessa vaaditaan, että hankintayksikkö tekee uuden hankintapäätöksen, jossa asetetun vähimmäistason omaavista tarjoajista edullisin valitaan Laakson yhteissairaalan logistiikkasuunnittelijaksi.

Delfoi esittää hankintaoikaisuvaatimuksessaan, että NHG:n tarjouksessa olisi Delfoin käsityksen mukaan virheellistä tietoa sekä yrityksen että avainhenkilöiden referensseistä. Delfoin mukaan epäily koskee tietoa, että kaikissa nimetyissä referensseissä olisi tehty henkilö- ja materiaali- virtojen simulointeja. Delfoi on esittänyt hankintaoikaisuvaatimuksessaan määritelmiä, kuinka simulointi Delfoin mukaan tulisi määritellä. Delfoi esittää, että NHG:n referenssit tulisi tarkastaa suoraan referenssiprojektien toimeksiantajilta riittävän yksityiskohtaisella menetelmällä. Lisäksi Delfoi on esittänyt, että NHG:n antama lisäselvitys saattaisi täyttää ehdollisen tarjouksen määritelmän. Hankintaoikaisuvaatimus on tämän asian liitteenä nro 1.

Asianosaisen kuuleminen

NHG on antanut lausunnon Delfoin hankintaoikaisuvaatimukseen. NHG toteaa, että Delfoin vaatimus simuloinnin toteuttamisesta tietyllä, tarjouspyynnöstä poikkeavalla ja juuri Delfoin käytössä olleella menetelmällä jälkikäteen on perusteeton. Tarjouspyynnössä simulointi on käsitelty yleiskäsitteenä, mikä onkin tarkoituksenmukaista. NHG toteaa, että simulointi voidaan eri lähteissä määritellä monin eri tavoin ja NHG esittää tästä eri yliopistojen esimerkkejä. NHG toteaa, että kaikki sen tarjouksessaan ilmoittamat referenssit täyttävät tarjouspyynnössä asetetut vaatimukset.

Johtopäätökset

Julkisia hankintoja koskevien oikeusohjeiden mukaan hankintayksiköllä on laaja harkintavaltaa määritellä muun muassa tarjousten vertailuperusteet ja niitä koskevat vaatimukset. Oikeusohjeiden mukaan hankintayksiköllä on lähtökohtaisesti oikeus luottaa tarjoajan tarjouksessaan ilmoittamiin tietoihin. Simuloinnin osalta ratkaiseva on se määrittely, jonka hankintayksikkö on tehnyt tarjouspyynnössään, ja tarjouksia on tullut arvioida nimenomaan tämän tarjouspyynnössä olleen simuloinnin määrittelyn perusteella. Hankintayksikkö on tarkastanut NHG:n referenssit julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, ”hankintalaki”) 93 §:n 5 momentin mukaisesti. Hankintalain hallituksen esityksessä eduskunnalle (HE 108/2016 vp., s. 203) todetaan, että ainoastaan epäselvissä tapauksissa, joissa hankintayksiköllä on syytä epäillä kirjallisessa tarjousaineistossa olevan tiedon paikkan-

22.01.2019

sapitävyyttä, hankintayksikön olisi myös tosiasiallisesti tarkistettava tarjoajien antamien tietojen ja näytön paikkansapitävyys.

NHG:n tarjouksessaan ja sen täsmennyksessä ilmoittamien tietojen sekä hankintayksikön selvittämien tietojen mukaan NHG:n referenssit täyttävät tarjouspyynnössä asetetut vaatimukset. Delfoin hankintaoikaisuvaatimus on näin ollen perusteeton ja se tulee hylätä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Päivi Pakarinen, lakimies, puhelin: 310 32240
paivi.pakarinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Hankintaoikaisuvaatimus , Laakson yhteissairaalan logistiikkasuunnitelun hankinta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Otteet

Ote

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuus
Rakennetun omaisuuden hallinta Rakennetun omaisuuden hallintapäällikkö
22.11.2018 § 49

§ 36

Kaupunkiympäristölautakunnan kokouksen peruuttaminen

HEL 2018-009942 T 00 00 02

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti peruuttaa 12.2.2019 pidettäväksi päätetyn kokouksen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Katja Sulkko, hallintosihteeri, puhelin: 310 37431
katja.sulkko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Katja Sulkko, hallintosihteeri, puhelin: 310 37431
katja.sulkko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kanslia/Tietopalvelut/Kauppinen
Kymp/Viestintäpalvelut

§ 37

**Kaupunkiympäristölautakunnan alaisten viranomaisten ajalla
10.1.–16.1.2019 tekemien päätösten seuraaminen**

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen kaupunkiympäristön toimialan viranomaisten 10.1.–16.1.2019 tekemiä päätöksiä.

Kuntalain 92 §:n mukaan toimielimen käsiteltäväksi ei saa ottaa lain tai asetuksen mukaisia lupa-, ilmoitus-, valvonta- tai toimitusmenettelyä koskevia asioita. Otto-oikeutta ei saa siten käyttää mm. maankäyttö- ja rakennuslain mukaisiin poikkeamisasioihin.

Kaupunkiympäristön toimiala

Maankäyttö ja kaupunkirakenne -palvelukokonaisuus

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, tonttipäällikkö

[Päätökset](#)

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, tontit, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, tontit, tiimipäällikkö asuntotontit

[Päätökset](#)

Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuus

Tekninen johtaja

[Päätökset](#)

Rakennetun omaisuuden hallinta, palvelutilaverkko, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Tilapalvelut, tilapalvelupäällikkö

[Päätökset](#)

Tilapalvelut, toimitilavuokraus, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Tilapalvelut, tukkutori, yksikön päällikkö

22.01.2019

Asia/16

[Päätökset](#)

Tilapalvelut, yritysvuokraus, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Ylläpito, yleiset alueet, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Rakennuttaminen, rakennuttamispäällikkö

[Päätökset](#)

Rakennuttaminen, infrayksikkö 2, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Rakennuttaminen, toimitila 3, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Asuntotuotanto, asuntotuotantopäällikkö

[Päätökset](#)

Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus

Asiakkuusjohtaja

[Päätökset](#)

Kaupunkiympäristön asukas- ja yrityspalvelut, asuntopalvelut, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Kaupunkiympäristön asukas- ja yrityspalvelut, alueiden käyttö, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Hallinto- ja tukipalvelut

Hallintojohtaja

[Päätökset](#)

Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto 10.1.2019

[Päätösasiakirjat](#)

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja

22.01.2019

Asia/16

Mikko Aho

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

22.01.2019

Asia/17
Salassa pidettävä
JulkL 24 § 1 mom 25 k.

---

§ 38

Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 25 k.)

22.01.2019

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 36, 37 ja 38 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 24 ja 31 §:t.

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

22.01.2019

Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutosta siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisesta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 260 euron oikeudenkäyntimaksun. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista pää-

22.01.2019

töstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11–13

Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

3 VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 28 § (Kustannusten osalta).

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

22.01.2019

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

22.01.2019

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 260 euron oikeudenkäyntimaksun. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

4

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 34 §.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Postiosoite
PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite
Sörnäistenkatu 1
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>

Puhelin
09 310 1691
Faksi

Y-tunnus
201256-6

Tilinro
FI06 8000 1200 0626 37
Alv.nro
FI02012566

22.01.2019

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulutai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Postiosoite
PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite
Sörnäistenkatu 1
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>

Puhelin
09 310 1691
Faksi

Y-tunnus
201256-6

Tilinro
FI06 8000 1200 0626 37
Alv.nro
FI02012566

22.01.2019

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 260 euron oikeudenkäyntimaksun. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

22.01.2019

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

5

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 35 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta.

Sovellettava lainkohta: Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 146 §

22.01.2019

Kaupunkiympäristölautakunta

Anni Sinnemäki
puheenjohtaja

Katja Sulkko
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Atte Kaleva

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 06.02.2019.